

**Sprawozdanie opisowe z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rudzie Śląskiej
za 2020 rok**

SPIS TREŚCI

I. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2020	str. 3
II. Informacje ogólne	str. 3
III. Zadania statutowe realizowane przez Ośrodek w 2020 roku	str. 4
IV. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2020r.	str.11
V. Szczegółowe sprawozdania komórek organizacyjnych Ośrodka	str. 13
1. Dział Pomocy Środowiskowej	str. 13
2. Dział Świadczeń	str. 19
3. Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi	str. 22
4. Dział ds. Asysty Rodzinnej	str. 36
5. Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem	str. 44
6. Dział Pieczy Zastępczej	str. 48
7. Dział Świadczeń Rodzinnych	str. 52
8. Dział Świadczeń Wychowawczych	str. 57
9. Dział Świadczeń Alimentacyjnych	str. 59
10. Dział Dodatków Mieszkaniowych	str. 62
11. Dział Klub Integracji Społecznej	str. 64
12. Dział Realizacji Projektów	str. 67
13. Dział Obsługi Stron	str. 74
14. Zespół Samodzielnych Stanowisk	str. 77
15. Samodzielne Stanowisko Głównego Specjalisty ds. Analiz Społecznych	str. 79
16. Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią	str. 79
VI. Zasoby kadrowe MOPS	str. 83
VII. Działania podejmowane w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID - 19	str. 86
VIII. Plan potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2021r.	str. 88

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1-** Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2020r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją.
- Załącznik nr 2 -** Roczne sprawozdanie z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2020 oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
- Załącznik nr 3 -** Roczne sprawozdania za 2020r. Kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. STRUKTURA WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2020

Źródła finansowania zadań Ośrodka

Środki z Budżetu Państwa	214 644 460,00	85,15%
Środki z Funduszu Pracy	13 600,00	0,01%
Środki z Budżetu Miasta	37 131 613,97	14,73%
Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego	291 926,59	0,12%
	252 081 600,56	100,00%

II. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej jest jednostką organizacyjną Miasta Ruda Śląska powołana uchwałą Nr 55/XIII/90 z dnia 28 lutego 1990 roku do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz innych zadań przekazywanych do realizacji organom samorządowym gminy oraz powiatu.

Podstawę działalności Ośrodka stanowi ustawa o pomocy społecznej. Przedmiotem działalności Ośrodka w 2020r. były zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o samorządzie gminnym,
- ustawy o samorządzie powiatowym,
- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy o systemie oświaty,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o finansach publicznych,
- ustawy o rachunkowości,
- ustawy - Prawo zamówień publicznych,
- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

- ustawy o cudzoziemcach,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- ustawy Prawo energetyczne,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy Prawo ochrony środowiska,
- kodeksu postępowania administracyjnego,
- statutu.

III. ZADANIA STATUTOWE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK W ROKU 2020

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, a w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, oraz do integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem, a także zapobiega powstawaniu trudnych sytuacji życiowych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

1. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej obejmujące w szczególności:

- 1) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 3) prowadzenie pracy socjalnej;
- 4) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

2. Ośrodek realizuje zadania własne Miasta o charakterze obowiązkowym polegające na:

- 1) opracowaniu i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzaniu corocznie oceny zasobów Miasta w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielaniu schronienia, zapewnianiu posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków okresowych;
- 5) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych;
- 6) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;

- 7) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom, które nie posiadają dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawaniu zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacaniu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) opłacaniu składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 11) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków stałych;
- 12) prowadzeniu pracy socjalnej;
- 13) organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- 14) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 15) dożywianiu dzieci;
- 16) sprawieniu pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 17) kierowaniu do domu pomocy społecznej i ponoszeniu odpłatności za pobyt mieszkańca Miasta w tym domu;
- 18) pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 19) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

3. Ponadto Ośrodek realizuje zadania własne Miasta polegające na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawaniu i wypłacaniu pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowaniu do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowaniu innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzeniu i realizacji programów ostonowych;
- 5) współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

4. Ośrodek realizuje zadania zlecone Miastu, do których należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

5. Ośrodek realizuje zadania własne powiatu polegające na:

- 1) opracowaniu, realizacji i koordynacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) prowadzeniu specjalistycznego poradnictwa;
- 3) przyznawaniu pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo- wychowawcze, rodziny zastępcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 4) udzielaniu pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze, rodziny zastępcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 5) udzielaniu pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;

- 6) prowadzeniu i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczaniu w nich skierowanych osób;
- 7) prowadzeniu mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) przyznawaniu świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz rodzin pomocowych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatku dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności, jednorazowego wydatku związanego z przyjmowaniem dziecka do rodziny, dofinansowaniem do wypoczynku, zdarzeń losowych, na utrzymanie lub niezbędny remont lokalu mieszkalnego;
- 9) opracowywaniu porozumień w sprawie umieszczania i ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz partycypowaniu w kosztach wynagrodzeń dla rodzin zastępczych;
- 10) przygotowaniu umów i aneksów do umów związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz pełnieniem funkcji rodziny pomocowej lub osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;
- 11) współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- 12) udzielaniu informacji o prawach i uprawnieniach;
- 13) szkoleniu i doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 14) doradztwie metodycznym dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 15) podejmowaniu innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 16) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

6. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

7. Wykonywanie przez Ośrodek innych zadań realizowanych przez powiat obejmujących:

- 1) dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, realizowanych w odpowiedzi na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych;
- 3) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 4) dofinansowanie działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 5) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) przedstawianie wniosków do planów finansowo - rzeczowych PFRON w zakresie zadań realizowanych przez miasto Ruda Śląska oraz sprawozdań rzeczowo - finansowych o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych środków finansowych z PFRON;
- 7) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa - w ramach środków finansowych otrzymywanych przez Miasto z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 8) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 9) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 10) dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- 11) przystępowanie do programów, o których mowa w przepisie art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy wymienionej w § 2 pkt 5 Statutu MOPS oraz realizacja zadań objętych tymi programami.

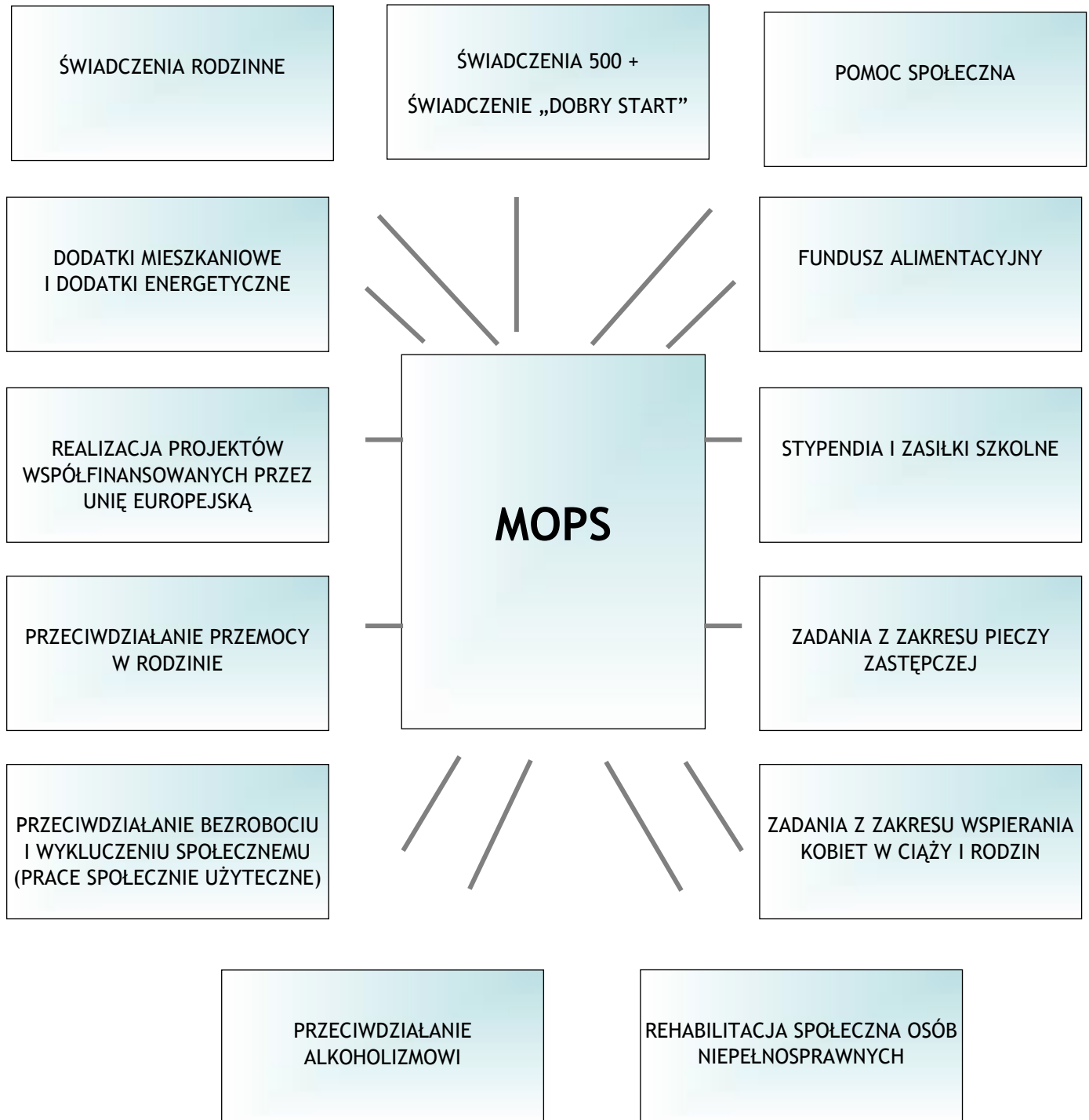
DO ZADAŃ OŚRODKA NALEŻY PONADTO:

- 12) Wykonywanie innych zadań Miasta z zakresu pomocy społecznej, określonych w porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej.
- 13) Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym dodatków mieszkaniowych.
- 14) Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym świadczeń rodzinnych.
- 15) Prowadzenie i świadczenie usług w Klubie Integracji Społecznej, w tym m.in. prac społecznie- użytecznych.
- 16) Przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom z terenu Miasta.
- 17) Prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań w sprawach należności dłużników alimentacyjnych.
- 18) Przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego, o którym mowa w ustawie- Prawo energetyczne.

- 19) Weryfikowanie, w drodze wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, oświadczenia o samotnym wychowywaniu dziecka stosownie do art. 20c ust. 8 ustawy o systemie oświaty.
- 20) Ustalanie i wypłacanie zasiłków, o których mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
- 21) Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego i wypłata tego świadczenia osobom uprawnionym.
- 22) Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia i wypłata świadczenia „Dobry start”.
- 23) Prowadzenie postępowań, o których mowa w przepisie art. 411 ust. 10 g ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i wydawanie w tych sprawach zaświadczeń.
- 24) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
- 25) Organizacja procesu otwartego konkursu ofert na zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 26) Realizacja zapisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- 27) Realizacja zadań z zakresu wspiera rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym wypłata dodatku wychowawczego oraz dodatku do zryczałtowanej kwoty (dotyczy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego), a także dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego.
- 28) Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
- 29) Realizacja „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
- 30) Realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Ruda Śląska na lata 2015 - 2020”.
- 31) Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”.

**Struktura zadań realizowanych
przez Ośrodek w 2020r.**

IV. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2020r.

Tabela poniższa przedstawia liczbę rodzin, w których występują określone w ustawie dysfunkcje oraz liczbę osób w tych rodzinach, jednakże należy podkreślić, że często u jednej osoby bądź w jednej rodzinie dysfunkcje występują łącznie np. ubóstwo jako główna przyczyna, która może być spowodowana bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, bądź innymi wymienionymi niżej powodami.

1) Powody przyznania pomocy (według wymagań sprawozdawczych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) Stan na 31.12.2020r.

Powód trudnej sytuacji życiowej (dysfunkcja)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1268	3171
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	196	197
Potrzeba ochrony macierzyństwa	608	2695
w tym wielodzietność	99	548
Bezrobocie	513	1332
Niepełnosprawność	852	1665
Długotrwała lub ciężka choroba	419	719
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	754	2870
w tym rodziny niepełne	210	653
rodziny wielodzietne	124	708
Przemoc w rodzinie	28	114
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	224	389
Narkomania	7	16
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	52	75
Trudności w integracji osób, które uzyskały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenie losowe	38	70
Sytuacja kryzysowa	4	12
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	11	21

2) Typy rodzin objętych pomocą w 2020 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	2968	6034
o liczbie osób: 1	1725	1725
2	415	830
3	302	906
4	235	940
5	172	860
6 i więcej	119	773
W tym rodziny z dziećmi ogółem	982	3732
o liczbie dzieci: 1	343	854
2	310	1118
3	184	865
4	102	581
5	29	198
6	8	61
7 i więcej	6	55
Rodziny niepełne ogółem	396	1223
o liczbie dzieci: 1	160	328
2	130	392
3	57	231
4 i więcej	49	272
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	802	1013
o liczbie osób: 1	687	687
2	64	128
3	27	81
4 i więcej	24	117

Niniejsza tabela zawiera rodziny korzystające ze wszystkich form pomocy, tj.: zarówno materialnej, jak i usługowej oraz pracy socjalnej.

V. SZCZEGÓŁOWE SPRAWOZDANIA KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH OŚRODKA

1. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Dział Pomocy Środowiskowej jest największym działem merytorycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, grupującym pracowników socjalnych, wykonujących swoją pracę w środowisku zamieszkania osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W celu ułatwienia kontaktów klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym, realizują oni swoje zadania w Sekcjach Pracowników Socjalnych zlokalizowanych we wszystkich dzielnicach Miasta, udzielając wsparcia i pomocy mieszkańcom Rudy Śląskiej. Pomoc ta obejmuje zarówno wsparcie o charakterze materialnym np. zasiłki pieniężne oraz o charakterze niematerialnym - w formie pracy socjalnej.

Pracownik socjalny, działając na wniosek mieszkańca naszego Miasta oczekującego pomocy, przeprowadza w miejscu zamieszkania tej osoby wywiad środowiskowy. Wywiad taki pozwala określić sytuację życiową danej osoby, rodziny, nakreślić jej problemy i wspólnie z nią ustalić plan działań pozwalający na rozwiązanie tych problemów. Wywiad przeprowadzany jest na wniosek klienta. Pracownik socjalny odwiedza rodziny wielokrotnie, wspierając i motywując klientów do aktywności w zakresie rozwiązywania, najczęściej wielu, różnorodnych problemów. Często pracownik socjalny podejmuje działania z urzędu, o charakterze interwencyjnym, kiedy krzywdzone jest np. dziecko, osoba starsza lub niepełnosprawna. Niejednokrotnie działania takie są podejmowane na wniosek policji, straży miejskiej, sąsiadów itp.

Na podstawie rozpoznania, przez pracownika socjalnego, potrzeb klientów w zakresie materialnym, usług socjalnych, wsparcia psychologicznego i pedagogicznego, tworzony jest plan pomocy dla indywidualnych klientów i grup wymagających wsparcia o różnym charakterze.

Pracownik socjalny w zakresie wielu różnorodnych zadań pomocowych korzysta z konsultacji i wsparcia innych instytucji, włączając je do kręgu wsparcia rodziny - mowa tu o kuratorach sądowych, pedagogach szkolnych, psychologach. Problemy o szczególnym stopniu trudności są omawiane na Spotkaniach Interdyscyplinarnych, w których biorą udział wszyscy specjaliści, których wiedza może wspomóc pracownika socjalnego w jego pracy.

Pracownik socjalny mając kontakt z różnymi grupami osób i ich problemami, dokonuje także oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na różne formy pomocy, służące poprawie jakości życia i funkcjonowania w środowisku zamieszkania.

Pracownicy Sekcji Pracowników Socjalnych pełnią także dla mieszkańców danej dzielnicy funkcję informacyjną dotyczącą m.in. miejskiej infrastruktury pomocowej, ułatwiają kontakt z innymi instytucjami, udzielają pomocy w załatwieniu różnych spraw urzędowych, pełnią również ważną rolę rzecznika spraw wielu osób, które nie posiadają odpowiedniej wiedzy i umiejętności pozwalającej na samodzielne załatwienie różnych osobistych problemów.

Kontakty z pracownikiem socjalnym obejmują nierzadko konieczność poruszania bardzo osobistych tematów dotyczących życia klientów pomocy społecznej, w związku z czym jest on zobowiązany do zachowania tajemnicy służbowej.

Jednym z zadań obowiązkowych gminy realizowanych przez Dział jest prowadzenie pracy socjalnej rozumianej jako zawodowa działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Praca socjalna wymaga współpracy pracownika socjalnego z wieloma podmiotami, a w szczególności organizacjami pozarządowymi i społecznymi, związkami wyznaniowymi, instytucjami charytatywnymi, służbą zdrowia, szkołami w celu przeprowadzenia wspólnych oraz uzupełniających działań. Podstawowym narzędziem pracy socjalnej prowadzonej z rodziną przeżywającą trudności w celu opiekuńczo- wychowawcze jest kontrakt socjalny oraz współpraca z asystentem rodziny.

Wykaz siedzib Sekcji Pracowników Socjalnych dla poszczególnych dzielnic:

- Ruda, ul. Wolności 14,
- Godula i Orzegów, ul. Przedszkolna 6,
- Bykowina, ul. Sławika 1a,
- Halemba, ul. Solidarności 7,
- Kochłowice, ul. Ks. Tunkla 1,
- Nowy Bytom i Chebzie, ul. Markowej 22,
- Wirek, ul. Jankowskiego 8,
- Bielszowice, ul. Bielszowicka 114.

Dane dotyczące ilości spraw prowadzonych przez Dział Pomocy Środowiskowej:

1. Liczba wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych z rodzinami i osobami w miejscu zamieszkania, w celu udzielenia pomocy społecznej w różnej formie to **6 241**, w tym: **27** wywiadów przekazano do ośrodków pomocy społecznej w innych miejscowościach, a także sporządzono **117** wywiadów w celu wydania decyzji zgodnie z art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
  - a) łącznie przeprowadzono pełnych wywiadów środowiskowych - **873**,
  - b) wywiadów kontrolnych przeprowadzonych w celu weryfikacji aktualnej sytuacji rodziny - **5 003**.
2. Liczba wywiadów w celu realizacji usług opiekuńczych w domach klientów chorych, starszych i niepełnosprawnych - **443**.
3. Liczba wywiadów i adnotacji urzędowych przeprowadzonych na potrzeby przyznawanych świadczeń rodzinnych - **333**.
4. Liczba wywiadów przeprowadzonych z rodziną osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązaną do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - **268**.
5. Liczba adnotacji urzędowych dotyczących rodzin osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązanych do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - **150**.

6. Liczba wywiadów na dodatki mieszkaniowe - **532**.
7. Liczba kontraktów socjalnych - **285** (169 zawartych w 2020r. i 116 kontynuowanych z 2019r.).
8. Ilość środowisk, w których jest prowadzona ewaluacja po zakończeniu kontraktu socjalnego - **54**.
9. Ilość rodzin, w których prowadzono pracę socjalną - **1 759**.
10. Ilość spotkań interdyscyplinarnych z uczestnictwem pracowników socjalnych - **642**.
11. Ilość działających Grup Roboczych w ramach procedury Niebieskie Karty - **275**, w związku z czym odbyło się **645** spotkań Grup.
12. Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - **117**.
13. Liczba skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej wydanych przez pracowników socjalnych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowej 2014-2020, Podprogram 2019 (realizowany od X 2019r. do VI 2020r.) - **861** (2 229 osób objęto pomocą żywnościową).

Dział Pomocy Środowiskowej prowadzi obsługę korespondencji pracowników socjalnych z różnymi instytucjami, organizacjami i osobami prywatnymi w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych oraz pracy socjalnej.

Liczba zarejestrowanej korespondencji przychodzącej i wychodzącej z Działu Pomocy Środowiskowej - **7 718**.

Przygotowano informacje dotyczące **29** osób ubiegających się o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów Miasta. Zaopiniowano **252** wnioski o rozłożenie na raty zaległości czynszowych lub o przedłużenie umowy lokalu socjalnego. Rozpatrzono **36** wniosków w różnych sprawach mieszkańców związanych z problemami socjalnymi kierowanych przez Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Do Działu wpłynęło **448** zgłoszeń w sprawie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób nieposiadających takiego ubezpieczenia, w tym **287** zgłoszeń z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta i **168** zgłoszeń na prośbę klienta oraz ośrodków i szpitali z innych miast. W sprawach tych osób prowadzono postępowania administracyjne i przygotowano **331** adnotacji urzędowych.

Realizacja projektów socjalnych:

1. W ramach projektu „Bezpieczna Rodzina” realizowanego przez pracowników socjalnych wspólnie ze Strażą Miejską miało miejsce **8** wyjazdów w godzinach popołudniowych, odwiedzone **48** rodzin.
2. Projekt „Działajmy razem” przewiduje podnoszenie kompetencji pracowników instytucji w zakresie pomocy ofiarom i świadkom przemocy w rodzinach realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.
3. Projekt „Spotkania Interdyscyplinarne” zakłada integrację instytucji budujących system wsparcia i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. W 2020r. odbyły się **642** spotkania interdyscyplinarne przedstawicieli różnych instytucji w celu pomocy rodzinie w rozwiązaniu jej problemów.

Ponadto pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej w 2020 roku uczestniczyli w projekcie „Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Projekt dotyczy wdrożenia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej nowego systemu

organizacyjnego, polegającego na oddzieleniu zadań administracyjnych od pracy socjalnej i usług oraz wyodrębnienie 3 zespołów/ stanowisk pracowników socjalnych tj.: stanowisk ds. pierwszego kontaktu, zespołów ds. pracy socjalnej, zespołu ds. usług i zespołów ds. świadczeń w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych. Pracownicy socjalni w ramach tego projektu uczestniczyli w trzech formach wsparcia, dotyczących planowanych nowych rozwiązań organizacyjnych w Ośrodku:

- wykład ekspercki, którego celem było zmniejszenie oporu przed wprowadzeniem zmian i przełamanie barier spowodowanych koniecznością nabycia nowej wiedzy i umiejętności,
- szkolenie prezentujące założenia nowego modelu rozdzielania pracy socjalnej od świadczeń i usług, mające na celu merytoryczne przygotowanie do skutecznej realizacji modelu „rozdzielenia”,
- oraz spotkanie informacyjne dla pracowników Ośrodka, w tym pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, mające na celu zapoznanie z nowym schematem organizacyjnym i poddanie go analizie.

DODATKOWE DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ PRACOWNIKÓW DZIAŁU POMOCY ŚRODOWISKOWEJ W ZWIĄZKU Z WPROWADZENIEM OD MARCA 2020 ROKU STANU EPIDEMII I PANDEMII COVID -19:

- uruchomiony został telefon interwencyjny, obsługiwany przez pracowników Działu, dla osób przebywających na kwarantannie lub pozostających w izolacji,
- przeprowadzono kilkaset rozmów telefonicznych, podczas których udzielano informacji i porad dotyczących możliwości uzyskania pomocy.
- odnotowano 290 zgłoszeń od osób przebywających w kwarantannie lub izolacji domowej, dotyczących pomocy i wsparcia w sytuacji, w której osoby te się znalazły. Każde zgłoszenie rozpatrywane było indywidualnie i pomoc udzielana była adekwatnie do konkretnej potrzeby m.in. dokonywano zakupu leków, niezbędnych artykułów żywnościowych i środków higienicznych oraz dostarczano je do osób zgłaszających potrzebę takiej formy pomocy. W razie potrzeby organizowano również ciepły posiłek.
- dostarczano żywność w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowej 2014-2020, m.in. obcokrajowcom przebywającym na kwarantannie na terenie Miasta Ruda Śląska,
- udzielano pomocy mieszkańcom Miasta w związku ze śmiercią członka rodziny, spowodowaną chorobą COVID - 19,
- realizowano rządowy program „Wspieraj Seniora” poprzez zabezpieczenie podstawowych potrzeb samotnych Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym leki, artykuły spożywcze, środków higieny osobistej. Seniorom dostarczono również paczki świąteczne.

Wszystkie powyższe działania realizowane były z zachowaniem zasad sanitarno - epidemiologicznych, obowiązujących w czasie trwania pandemii.

Koordinacja powyższych działań pociągała za sobą konieczność ścisłej współpracy pracowników

Działu Pomocy Środowiskowej m.in. z Policją, Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Ruda Śląska, Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w Rudzie Śląskiej oraz organizacjami pozarządowymi.

Do obowiązków Ośrodka w 2020r. należała także obsługa organizacyjno- techniczna **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, która prowadzona jest przez Zespół Przeciwdziałania Przemocy znajdujący się w strukturze Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Do zadań Zespołu Przeciwdziałania Przemocy (ZPP) w 2020 roku należało:

1. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
2. wsparcie metodyczne grup roboczych w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:
  - 1) koordynowanie działań grup roboczych powołanych w związku z realizowaną procedurą Niebieskiej Karty,
  - 2) udział w grupach roboczych w celu udzielania wsparcia merytorycznego i konsultacyjnego w zakresie realizowanych planów pomocy rodzinom z problemem przemocy- pracownik ZPP uczestniczył w **236** spotkaniach Grup Roboczych oraz udzielił **677** konsultacji telefonicznych,
  - 3) udział koordynatora - konsultanta ZPP w Spotkaniach Interdyscyplinarnych na wniosek pracownika socjalnego, dotyczących rodzin zagrożonych przemocą.
3. prowadzenie całokształtu spraw związanych z obsługą techniczno - organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach obsługi organizacyjno- technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2020 roku podjęto następujące działania:

1. Przyjęto, rejestrowano i prowadzono ewidencję Niebieskich Kart:
  - „Niebieska Karta – formularz A” wszczynający procedurę - 171, kolejny druk „Niebieska Karta - formularz A” - 25,
  - „Niebieska Karta - formularz C” - 57,
  - „Niebieska Karta - formularz D” - 44.
2. Przygotowano:
  - 1) zaproszenia dla poszczególnych członków Grup Roboczych, na pierwsze spotkanie Grupy, a w razie potrzeby na kolejne spotkania Grupy - **1014**,
  - 2) wezwania na spotkanie Grupy Roboczej oraz wysyłanie ich do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie- **180**,
  - 3) zaproszenia na spotkania Grupy Roboczej dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie - **158**,
  - 4) informacje do koordynatorów dotyczące zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych - **169**,

- 5) informacje do członków Grup o zakończeniu uczestnictwa w działaniach Grupy Roboczej - **112**,
  - 6) informacje dla poszczególnych członków Grup Roboczych o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” - **944**,
  - 7) informacje do koordynatorów poszczególnych Grup Roboczych (w związku z wnioskiem o zakończenie działań) zawierających wskazówki Zespołu Interdyscyplinarnego, co do kontynuowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” - **1**,
  - 8) inne pisma, dotyczące prac Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego - **226**.
3. Przekazano do organów ścigania **55** zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w tym 1 sporządzone przez członków grupy roboczej w czasie trwania procedury Niebieskie Karty).
  4. Współpracowano z instytucjami realizującymi procedurę Niebieskie Karty w sprawach dotyczących gromadzenia dokumentacji związanej z prowadzeniem tej procedury.
  5. Prowadzono kalendarz posiedzeń Zespołu oraz organizowano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym:
    - 1) przygotowywano zaproszenia dla członków Zespołu - **25**,
    - 2) przygotowywano dokumentację na spotkanie Zespołu,
    - 3) protokołowano na spotkaniach Zespołu.
    - 4) przygotowano projekty uchwał podejmowanych przez Zespół - **245**.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Przewodnicząca Zespołu przedłożyła sprawozdanie z jego pracy za 2019r. we wskazanym terminie (do 31.03.2020r.). Sprawozdanie za 2020r. zostało złożone w terminie do 31.03.2021r.

Ponadto przygotowano:

- sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Ruda Śląska na lata 2015-2020 za 2019r. w ustalonym terminie do 15 lutego 2020r. Sprawozdanie za 2020r. zostanie przygotowane do 15 lutego 2021r.;
- analizę realizacji procedury „Niebieskie Karty” w mieście Ruda Śląska w latach 2017 -2019;
- podejmowano działania dotyczące opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Ruda Śląska na lata 2021-2025.

W związku z trwającą epidemią Przewodniczący ZIPPR przekazał do wiadomości i stosowania członkom Zespołu oraz instytucjom koordynującym działania grup roboczych otrzymaną z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Instrukcję dotyczącą sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2”.

Ponadto na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych MOPS zamieszczono informacje dla osób dotkniętych przemocą dotyczące kontaktu z instytucjami udzielającymi pomocy.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywały się regularnie co dwa tygodnie w sposób tradycyjny z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego.

Spotkania grup roboczych od 13 marca 2020r. do 9 czerwca 2020r. nie odbywały się, jednakże sytuacja rodzin, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” była monitorowana przez pracowników socjalnych i dzielnicowych. Od 10 czerwca 2020r. spotkania grup roboczych miały miejsce zgodnie z wyznaczonymi terminami. Odbywały się w formie zdalnej tj. za pomocą rozmów telefonicznych oraz w formie tradycyjnej z zachowaniem wszelkich zasad reżimu sanitarnego.

2. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ

W roku sprawozdawczym Dział Świadczeń wydał **14 425** decyzji administracyjnych, w tym **13 242** decyzje przyznające, **533** decyzje odmowne i **126** decyzji umarzających.

W ramach zadań własnych gminy udzielono pomocy na kwotę **8 824 053,25zł.**

Formy udzielanej pomocy

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota świadczeń
Posiłek	807 osób (w tym 79 osób dorosłych, 321 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 416 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej)	199 994,35 zł (w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023)
dożywianie bez wydania decyzji administracyjnych i przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	0 dzieci w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (brak zgłoszeń ze strony Dyrektorów placówek oświatowych)	0 zł
Dowóz posiłków	55 osób	15 492 zł (w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023)
zasiłek celowy na pokrycie niezbędnych potrzeb	70 osób	62 261,77 zł

powstałych w wyniku zdarzenia losowego		
zasitek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej	21 osób	49 000 zł
zasitek celowy i w naturze	1 773 osoby	3 319 160,74 zł (w tym: zasiłki celowe specjalne dla 387 osób na kwotę 124 415 zł i świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 1680osób na kwotę 2 797 963 zł)
zasitek okresowy	1 315 osób	2 347 660,81 zł (świadczenie to realizowano w całości z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych)
zasitek stały	520osób	2 507 148,91 zł
sprawienie pogrzebu	51 osób	80 275,27 zł

Ponadto realizowane były następujące gminne programy osłonowe:

1) Program „**Oszczędzam z wodomierzem**”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą nr 791/XLI/2005 Rady Miejskiej Ruda Śląska z dnia 19 maja 2005r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do osób i rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), które nie są w stanie pokrywać narastających wciąż opłat za zużycie wody.
- Cel Programu: Sfinansowanie najuboższym mieszkańcom Miasta Ruda Śląska zakupu wodomierzy, umożliwiającym uzależnienie opłat za wodę od rzeczywistego jej zużycia.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2020 udzielono pomocy łącznie **30 osobom** na montaż **33 wodomierzy**.
- Łączna kwota realizacji programu w 2020 r. wyniosła **2648,79 zł**.

Program ten obejmuje zadanie wynikające z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców i stanowi dla nich działania osłonowe przed nadmiernymi wydatkami na opłaty mieszkaniowe, spośród których koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków stanowią jeden z istotniejszych składników.

2) Program „Trojaczki i więcej - pomagamy szczęściu”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą Nr PR.0007.132.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 31.05.2012r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Cel Programu: Udzielenie pomocy rodzinom- mieszkańcom Miasta Ruda Śląska, w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2020 udzielono pomocy **3 rodzinom**.
- Kwota realizacji programu w 2020 r. wyniosła **22176 zł**.

W ramach ww. Programu przyznawana jest pomoc na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (żywność, odzież, obuwie itd.) w wysokości iloczynu ilości osób w rodzinie i kwoty odpowiadającej kryterium dochodowemu dla osoby w rodzinie, określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Uprawnione rodziny mogą ubiegać się o wskazaną pomoc dwa razy w roku, w odstępach nie krótszych niż co 6 miesięcy od daty poprzedniego wniosku. Ostatnim rokiem udzielania Ww. rodzinom pomocy jest rok, w którym wieloraczki ukończą 13 lat.

W ramach zadań własnych gminy udzielono również pomocy w formie opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za 415 osób pobierających zasiłki stałe na kwotę **192613,01 zł** oraz za 4 osoby realizujące kontrakt socjalny na kwotę **696,60 zł**.

Dział Świadczeń udzielał pomocy w ramach projektu systemowego „Ruda Śląska - koPALnia możliwości”, w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych dla 55osób na kwotę **24 925 zł**.

W sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień Kierownik Sekcji Działu Świadczeń przyjął **9** osób udzielając informacji o świadczeniach, uprawnieniach i sposobie załatwiania spraw. W Dziale Świadczeń przygotowywano i weryfikowano dane ze zrealizowanych zadań do następujących meldunków i sprawozdań:

1. W ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 - świadczenia pieniężne na zakup żywności, posiłki.
2. Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta w zakresie dożywiania na lata 2019 - 2023” - udzielanie pomocy bez wydawania decyzji administracyjnej.
3. Meldunek kwartalny MK1, MK2 - za I kwartał i III kwartał.
4. Sprawozdanie MRPiPS - 03- półroczne i roczne.
5. Informacja dot. składek zdrowotnych i składek emerytalno-rentowych.
6. Przygotowywanie i przekazywanie informacji za pośrednictwem aplikacji CAS.

3. DZIAŁ OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Realizacja usług opiekuńczych

W roku sprawozdawczym usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez firmę wyłonioną w wyniku przetargu HDO Medical sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Zadania własne - usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze udzielane są w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi przyznawane są również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem, jak również zabezpieczają osoby w środowisku, obniżając ewentualne koszty związane z umieszczeniem w domach pomocy społecznej. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o Uchwałę Nr 468/XXVI/2004 Rady Miejskiej w Rudzie Śląskiej z dnia 27.05.2004r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze zapewniane w miejscu zamieszkania oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania z późniejszymi zmianami. Pełna cena 1 godziny usługi opiekuńczej wynosiła 23,15 zł.

Ponadto usługi opiekuńcze realizowane były przez inny powiat dla mieszkańców Miasta Ruda Śląska. Usługami objęte zostały 2 osoby zamieszkałe w Katowicach, których opiekunem prawnym jest mieszkaniec Rudy Śląskiej. Wykonano 726,83 godz. usług opiekuńczych, przekazano łącznie na zadanie kwotę: 12 499,92 zł (cena godz. usług: 23,67 zł).

Realizacja usług opiekuńczych

<i>Liczba osób objętych pomocą</i>	275
<i>Liczba zrealizowanych godzin</i>	37 859,5
<i>Koszt zrealizowanych w 2020 roku usług</i>	876 447,45 zł

Zadania własne - specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią pomoc skierowaną do tej samej grupy osób co usługi opiekuńcze, przy czym są one dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób korzystających z usług i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych

realizowane jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zmianami). Specjalistyczne usługi opiekuńcze w głównej mierze obejmowały pomoc w utrzymaniu higieny podopiecznych, pielęgnację zleconą przez lekarzy oraz podawanie leków. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i tak jak usługi opiekuńcze ustalana w oparciu o powołaną wyżej Uchwałę. Pełna cena 1 godziny usług opiekuńczych wynosiła 24,97 zł.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych

<i>Liczba osób objętych pomocą</i>	24
<i>Liczba zrealizowanych godzin</i>	1 959,5
<i>Koszt zrealizowanych w 2020 roku usług</i>	48 928,73 zł

Zadania zlecone - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zmianami). Usługi te dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób z nich korzystających - zakresy usług ustalane są na podstawie zaświadczeń lekarzy specjalistów i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o przywołane rozporządzenie. Pełna cena 1 godziny usług opiekuńczych wynosiła 26,00 zł.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

<i>Liczba osób objętych pomocą</i>	60
<i>Liczba zrealizowanych godzin</i>	10 796,5
<i>Koszt zrealizowanych w 2020 roku usług</i>	280 709 zł

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Miasta przystąpił do programu finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2019-2020. Z uwagi na duże zainteresowanie osób niepełnosprawnych tą formą pomocy złożono wnioski na realizację zadania w roku 2020. Pozyskano środki w kwocie 597 723,75 zł. Rada Miasta podjęła Uchwałę nr PR.0007.270.2019 z dnia 19.12.2019 r. w sprawie przystąpienia do realizacji Programu „Asystent

osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2019-2020. Jednakże, pomimo ogłoszenia otwartego konkursu ofert dotyczącego realizacji Programu żadna organizacja pozarządowa nie wyraziła chęci realizacji zadania i nie przystąpiła do konkursu. Wobec dynamicznie zmieniającej się, budzącej liczne obawy, sytuacji związanej z epidemią COVID-19, nie zdecydowano się na kolejną próbę wyłonienia realizatora Programu, tj. uruchomienie postępowania przetargowego. Wobec powyższego zawarta w dniu 05.02.2020r. umowa w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na finansowanie zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2019-2020 została rozwiązana za porozumieniem stron, a otrzymane środki zwrócone.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Osoby, dla których organizowana pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca, po spełnieniu wymogów ustawowych kierowane są do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu.

Na terenie miasta Ruda Śląska w roku sprawozdawczym funkcjonowało 5 domów pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej „Senior”- miejska jednostka organizacyjna pomocy społecznej z siedzibą: 41-704 Ruda Śląska, ul. Puszkina 7. Dom przeznaczony jest dla 180 osób przewlekle somatycznie chorych. Skorzystało **217** osób.
2. Dom Pomocy Społecznej „Św. Elżbieta” z siedzibą: 41-700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30. Dom przeznaczony jest dla 90 osób w podeszłym wieku. Skorzystało **125** osób.
3. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, dla osób przewlekle psychicznie chorych z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 3. Dom przeznaczony jest dla 53 osób. Skorzystały **57** osób.
4. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Piłsudskiego 43. Dom przeznaczony jest dla 48 osób. Skorzystało **49** osób.
5. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” z siedzibą: 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103. Dom przeznaczony jest dla 95 osób. Skorzystało **96** osób.

W 2020 roku łączny koszt utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej działających na terenie Miasta wyniósł: **13 780 492,78 zł**, w tym z budżetu Miasta Ruda Śląska: **8 692 926,78 zł** oraz **5 087 566,00 zł** z Budżetu Wojewody. Powyższe wartości zawierają koszt utrzymania Domu Pomocy Społecznej „Senior”, który nie jest ujęty w budżecie Miejskiego Ośrodka

Pomocy Społecznej (budżet Miasta Ruda Śląska: 4 832 417,99 zł, budżet Wojewody: 770 063 zł). W kwocie przeznaczony na utrzymanie domów pomocy społecznej ujęte zostały środki, które Domy otrzymały dodatkowo 784 936,50 zł na zapobieganie skutkom pandemii COVID -19 . Z budżetu Wojewody przeznaczono na ten cel 627 949 zł, 20% stanowiło wkład własny z Budżetu Miasta w wysokości 156 987,50 zł.

Domy Pomocy Społecznej działające na terenie Miasta Ruda Śląska

Liczba osób objętych pomocą we wszystkich dps działających na terenie Rudy Śląskiej w trakcie roku sprawozdawczego	544
Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym	79
Liczba wniosków dps*	188

* Wśród złożonych wniosków o dps są wnioski osób spoza Rudy Śląskiej. Osoby oczekujące na dps z obawy o swój stan zdrowia składają wnioski „na przyszłość”, nie zawsze są gotowe na pójście do dps w momencie uzyskania wolnego miejsca. Osoby wymagające zabezpieczenia w dps są umieszczane niezwłocznie.

Ze względu na brak na terenie naszego Miasta domów dla przewlekle psychicznie chorych mężczyzn oraz dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie, jak również w nagłych przypadkach, konieczne jest kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląską. Koszt utrzymania mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląska wyniósł w 2020 roku **5 568 767,89 zł**.

Należy nadmienić, że niektóre gminy nie posiadają na swoim terenie domów pomocy społecznej, dlatego wnioskują o umieszczenie w naszych domach swoich mieszkańców. To w konsekwencji powoduje zmniejszenie kosztów utrzymania placówek przez Miasto Ruda Śląska. W 2020 r. łącznie 61 osób spoza Rudy Śląskiej zamieszkiwało w rudzkich DPS. Odpłatność innych powiatów z tego tytułu wyniosła 1 695 202,80 zł.

Domy Pomocy Społecznej poza powiatem

Liczba osób objętych pomocą w roku sprawozdawczym	183
Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym	19
Liczba osób oczekujących na dps	23

Kierowanie do Dziennego Domu „Senior - Wigor”

Dzienny Dom „Senior- Wigor” z siedzibą w Nowym Bytomiu przeznaczony jest dla 60 osób starszych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W okresie sprawozdawczym z usług Domu korzystało **67** osób. Pensjonariusze ponoszą odpłatność za usługi zgodnie z tabelą odpłatności przyjętą uchwałą Rady Miasta (szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania placówki znajdują się sprawozdaniu Dyrektora Dziennego Domu „Senior - Wigor” znajdującym się w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania).

Dla uczestników zajęć w Domu organizowane są zajęcia terapeutyczne grupowe i indywidualne, dostosowane do ich możliwości i zainteresowań tj.: kinezyterapia, ćwiczenia grupowe o charakterze ogólnousprawniającym i ogólnoregeneracyjnym, ćwiczenia relaksacyjne i rozluźniające, gry stolikowe (gra w karty, gra w szachy, gry planszowe), konkursy, imprezy okolicznościowe, nauka piosenek, śpiew przy akompaniamencie, spotkania urodzinowe oraz wycieczki.

Od 2000 roku przy Dziennym Domu funkcjonuje Klub Seniora. W 2020 roku do Klubu uczęszczało 26 osób. Spotkania odbywały się w każdy czwartek w godzinach od 15.00 do 18.00. Z uwagi na epidemię COVID -19 w 2020 roku odbyło się jedynie 10 spotkań. Działalność Klubu ma na celu przede wszystkim integrację ludzi samotnych.

Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia.

Miasto Ruda Śląska w drodze otwartego konkursu ofert zleciło zadanie polegające na zapewnieniu pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - dziennym domu pobytu w Chorzowie. Z tej formy pomocy skorzystały osoby, które ze względu na niepełnosprawność wymagają specjalistycznego wsparcia a Placówki funkcjonujące na terenie Miasta nie zapewniają opieki i rehabilitacji adekwatnej do stanu zdrowia i niepełnosprawności tych osób.

Liczba osób objętych pomocą: 2

Miesięczny koszt 1 osoby: 1 850,00 zł

Łączny koszt: 41 908,00 zł.

Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy finansowana jest ze środków Wojewody. Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzi swą działalność przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku.

Zajęcia w domu organizowane są w grupach oraz indywidualnie. Dom zapewnia uczestnikom spożywanie śniadania w ramach treningu kulinarnego oraz umożliwia spożywanie gorącego posiłku przyznanego w ramach zadania własnego gminy.

Głównym zadaniem placówki jest realizacja programu wspierająco-rehabilitacyjnego mającego służyć wszechstronnemu rozwojowi osób z zaburzeniami psychicznymi na miarę ich możliwości indywidualnych oraz przygotowaniu ich do codziennego życia tak, by byli zaradni, umieli sterować własnym zachowaniem i by mogli uczestniczyć w życiu społecznym.

Osoby korzystające z usług środowiskowego domu samopomocy ponoszą odpłatność za pobyt w placówce, w sytuacji, gdy dochód osoby kierowanej przekracza kwotę 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej/kryterium dochodowego na osobę w rodzinie określonego w ustawie o pomocy społecznej. Odpłatność za wyżywienie ustalana jest na poziomie stawki żywieniowej określonej zgodnie z kalkulacją obowiązujących cen towarów i usług.

1. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Halembie, ul. Kłodnicka 91**

Dom przeznaczony jest dla 43 osób. Posiada wyłącznie miejsca dziennego pobytu. W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020 r. z pobytu dziennego skorzystało 46 osób.

W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości **934 783,50 zł.**

2. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Rudzie przy ul. Wolności 30.**

Dom przeznaczony jest dla 21 osób. W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. z pobytu dziennego skorzystały 23 osoby.

W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości **461 608,50 zł.**

Kierowanie do mieszkań chronionych

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia się osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług świadczonych przez jednostkę całodobowej opieki. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych oraz warunki kierowania i pobytu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie mieszkań chronionych oraz uchwały Rady Miasta Ruda Śląska. Wewnętrzne procedury dotyczące kierowania do korzystania ze wsparcia w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej określa Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej lub innej upoważnionej osoby.

W 2020 roku funkcjonowały następujące mieszkania chronione wspierane i treningowe:

a) **Mieszkania Chronione wspierane**

W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Na terenie miasta funkcjonują mieszkania chronione wspierane przeznaczone dla:

- **osób w podeszłym wieku**

Na terenie Miasta funkcjonują 2 mieszkania chronione dla osób w podeszłym. Mieszkanie chronione w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Matejki zostało oddane do użytku w listopadzie 1998r. i przeznaczone jest dla 6 osób.

W grudniu 2007r. do użytku zostało oddane mieszkanie chronione znajdujące się w strukturach Ośrodka „Święta Elżbieta” w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Wolności 30 (umowa użyczenia). Mieszkanie przeznaczone jest dla 3 osób.

Mieszkania pozbawione są barier architektonicznych. Mieszkańcy posiadają samodzielne pokoje, a do ich dyspozycji oddano wspólną kuchnię oraz węzeł sanitarny. Kwalifikacja do zamieszkania w mieszkaniu odbywa się po wnikliwej analizie sytuacji osoby ubiegającej się o taką formę pomocy.

Wszyscy mieszkańcy korzystają z usług opiekuńczych świadczonych przez osobny podmiot działający na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

W 2020 roku z ww. mieszkań skorzystało łącznie 9 osób (5 kobiet oraz 4 mężczyzn).

- **osób z zaburzeniami psychicznymi**

Prowadzenie mieszkań chronionych wynika z obowiązku zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi różnych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku. Wiele osób z zaburzeniami psychicznymi, które stały się klientami pomocy społecznej, w związku z chorobą, utraciło własne mieszkanie lub mieszka w warunkach uniemożliwiających rehabilitację. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione stanowi formę wsparcia, której można korzystać do czasu uzyskania własnego mieszkania lub na stałe. Dzięki tej formie pomocy osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą rozwijać umiejętności nabyte w toku wcześniejszej rehabilitacji oraz kształtować poczucie pełnej odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.

Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Środowiskowego Domu Samopomocy lub Poradni Zdrowia Psychicznego. Ponadto osoby przebywające w mieszkaniach objęte są pomocą w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania (zleceniobiorca wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert). Osoby te mogą także korzystać z pobytu dziennego w Środowiskowym Domu Samopomocy.

W 2020 roku w Rudzie Śląskiej funkcjonowały dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w grudniu 2001 roku, dla 3 osób),
- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w styczniu 2003 roku, dla 3 osób).

W okresie sprawozdawczym z pomocy w formie skierowania do mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało łącznie 5 osób, w tym: 3 kobiety oraz 2 mężczyzn.

b) Mieszkania chronione treningowe

W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

W 2020 roku funkcjonowało 17 tego typu mieszkań chronionych, z których skorzystało 11 kobiet, 19 dzieci, 6 mężczyzn oraz 14 usamodzielnionych wychowanków z pieczy zastępczej.

Łączna ilość decyzji administracyjnych wydanych dla ww. zadań - 2 398.

USŁUGI I POMOC ŚWIADCZONA Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działając na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późniejszymi zmianami).

W 2020 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał w kwietniu środki w wysokości 3 784 619 zł na realizację zadań ustawowych, które Uchwałą Rady Miasta zostały rozdzielone pomiędzy zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

<i>Środki przyznane Miastu Ruda Śląska</i>	<i>3 784 619 zł</i>
<i>Rehabilitacja Zawodowa</i>	<i>204 943 zł</i>
<i>Rehabilitacja Społeczna:</i>	<i>3 579 676zł</i>
<i>1. dofinansowanie do uczestnictwa w wtz</i>	<i>2 664 480 zł</i>
<i>2. dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych</i>	<i>232 952 zł</i>
<i>3. dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych</i>	<i>260 194 zł</i>
<i>4. dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze, przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny</i>	<i>399 996 zł</i>
<i>5. dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych</i>	<i>22 054 zł</i>

Ad 1) Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie miasta Ruda Śląska w strukturach Ośrodka dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” działat Warsztat Terapii Zajęciowej przeznaczony dla 130 uczestników. Warsztat finansowany jest z dwóch źródeł: w 90 % ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w 10 % ze środków budżetu Miasta Ruda Śląska. PFRON na realizację zadania przeznaczył w 2020 r. kwotę 2 664 480 zł, natomiast Miasto 296 053,33 zł.

Ponadto zgodnie z art.10b ust.1 ustawy o rehabilitacji powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu zobowiązany jest do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców. W związku z powyższym powiat Ruda Śląska ponosi koszty uczestnictwa swoich mieszkańców w warsztatach działających w innych powiatach. W okresie sprawozdawczym wydatkowane zostały środki w łącznej wysokości 14 666,34 zł stanowiące 10 % kosztów uczestnictwa w WTZ dla 6 mieszkańców Miasta.

Ad 2) Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą rehabilitacji społecznej realizowaną poprzez aktywną rehabilitację, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Pobyt na turnusie trwa 14 dni. Ośrodki organizujące turnusy rozmieszczone są w całej Polsce i przyjmują chętnych przez cały rok.

W okresie sprawozdawczym z turnusu rehabilitacyjnego skorzystało 131 osób niepełnosprawnych wraz z 47 opiekunami, z czego 20 osób to dzieci lub młodzież niepełnosprawna wraz z 17 opiekunami. Wydatkowano kwotę 232 952 zł.

Ad 3) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania zgodnie z uchwałą Rady Miasta przeznaczone zostały środki w kwocie 260 194 zł.

W okresie sprawozdawczym zostały zawarte umowy o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych z 17 osobami niepełnosprawnymi na kwotę 259 714 zł. Wyplacono dofinansowanie 17 osobom niepełnosprawnym w łącznej wysokości 258 693 zł. Z ogólnej kwoty przeznaczonej na likwidację barier wydatkowano 206 371 zł na bariery architektoniczne dla 10 osób, 50 082 zł na bariery techniczne dla 6 osób oraz 2 240 zł na bariery w komunikowaniu się dla 1 osoby.

W ramach likwidacji barier architektonicznych w roku sprawozdawczym celem umożliwienia osobom niepełnosprawnym opuszczenia mieszkania udzielono dofinansowania do zakupu i montażu podnośnika pionowego dla 2 osób niepełnosprawnych oraz do budowy podjazdu dla 1 osoby. Ponadto przystosowano 7 łazienek poprzez m.in.: montaż uchwytów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, likwidację progów, wanien i budowę natrysków, montaż antypoślizgowych posadzek oraz specjalistycznych sprzętów dostosowanych indywidualnie dla osób niepełnosprawnych.

Z kolei w ramach likwidacji barier technicznych udzielono pomocy m. in. do zakupu 3 łóżek rehabilitacyjnych dla osób obłożnie chorych, 1 schodolazu, 1 podnośnika transportowo - kąpielowego oraz 1 urządzenia do nauki chodzenia. Ponadto w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowano zakup 1 urządzenia umożliwiającego kontakt z otoczeniem pn. mówik.

Ad 4) Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Osoby niepełnosprawne mogą starać się o dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego tj. m.in. do aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, wózków inwalidzkich, materacy i poduszek przeciwoleżynowych, protez, systemów FM. Warunkiem otrzymania dofinansowania do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych jest uzyskanie potwierdzenia otrzymania dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia i przedłożenia faktury za zakupiony przedmiot.

Uchwałą Rady Miasta na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 399 996 zł, z czego osobom dorosłym udzielono dofinansowania na kwotę 268 877 zł, a dla dzieci niepełnosprawnych wykorzystana została kwota 130 860 zł.

Rodzaj środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	Liczba dofinansowanych przedmiotów	Wydatkowane środki
Aparaty słuchowe	185	198 542 zł
Systemy FM	19	76 599,38 zł
Pieluchomajtki	38 705	30 039,33 zł
Protezy, ortezy	23	56 325 zł
Wózki inwalidzkie	7	16 790 zł
Sprzęt rehabilitacyjny	3	6 101,10 zł
Obuwie ortopedyczne	37	4 113,50 zł
Środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne pozostałe	90	6 321,50 zł
Balkoniki i podpórki	3	504 zł
Cewniki i worki stomijne	4 236	2 001,20 zł
Pończochy kikutowe	36	720 zł
Materace p/odleżynowe	4	1 230 zł
Soczewki	8	440 zł

Ad 5) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

W ramach rehabilitacji społecznej ze środków PFRON pomoc otrzymują również stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, które mogą otrzymać dofinansowanie do organizowania imprez z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki. W 2020 roku na realizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki Rada Miasta przeznaczyła środki w kwocie 22 054 zł, z czego dla dzieci 2 652 zł. Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych złożyły 35 wniosków na kwotę 183 156 zł. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 9 umów, z czego jedna organizacja z powodu pandemii COVID 19 zrezygnowała z realizacji części zadania. Wszystkie organizacje, które złożyły wnioski otrzymały dofinansowanie dostosowane do posiadanych środków.

Realizacja pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny Samorząd”

W ramach programu realizowane są następujące zadania zawarte w dwóch modułach:

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. W ramach tego modułu realizowane są następujące obszary:

obszar A- likwidacja bariery transportowej

- **zadanie nr 1**- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu,
- **zadanie nr 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu ruchu.
- **zadanie nr 3** -pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu słuchu,
- **zadanie nr 4** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu słuchu

obszar B - *likwidacja w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym*

- **zadanie nr 1**-pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych
- **zadanie nr 2**- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- **Zadanie nr 3** -pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku
- **zadanie nr 4** -pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu,
- **zadanie nr 5**- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programy, adresowana do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności

obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się

- **zadanie nr 1**- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- **zadanie nr 2** -pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- **zadanie nr 3** -pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- **zadanie nr 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.

- **zadanie nr 5** - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego dla wózka ręcznego dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu

obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu.

Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Na realizację programu w roku sprawozdawczym Miasto Ruda Śląska poprzez działania MOPS pozyskało środki w wysokości 398 745,75 zł, z czego na udzielenie pomocy Beneficjentom programu 374 761,05 zł, pozostała kwota zgodnie z umową przeznaczona była na obsługę realizacji zadania, promocję programu oraz jego ewaluację.

W Module I udzielono dofinansowania w ramach następujących obszarów:

ZADANIA	UDZIELONE WSPARCIE			
	MODUŁ I	Liczba osób	Liczba umów	Przyznane dofinansowanie
Obszar B zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych		4 w tym: 1 dziecko	4	23 106 63 zł
Obszar B zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku		2	2	9 649,10 zł
Obszar B zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu		4	4	14 277,05 zł
Obszar C zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycz. oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym		4 osoby (2 oczekują na zawarcie umowy)	4	46 157 zł

Obszar C zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne co najmniej na III poziomie jakości	2	2	46 600 zł
Obszar C zadanie 4 pomoc w naprawie protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne co najmniej na III poziomie jakości	2	2	6 900 zł
Obszar C zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego dla wózka ręcznego dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu	6	6	40 875 zł
Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osobie zależnej	8 w tym: 3 osoby, które otrzymały pomoc w ramach Modułu II	13	11 599,87 zł

Wśród beneficjentów programu szczególnie dużym zainteresowaniem cieszył się Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym- w ciągu roku skorzystało z niego 27 osób, którym udzielono dofinansowania na kwotę 103 235,75 zł. Z uwagi na wprowadzone przez Zarząd PFRON zmiany w realizacji Programu od 2016 r. zakończenie wypłat w ramach modułu II nastąpi po zakończeniu przez studentów semestru zimowego tj. do dnia 05 kwietnia 2021 r.

Pomoc osobom poszkodowanym

W 2020 roku w związku epidemią COVID - 19 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomił program pn. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” - Moduł III.

W ramach Modułu III programu wprowadzona została możliwość uzyskania przez osoby niepełnosprawne w związku z utratą możliwości korzystania przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 16 listopada 2020 roku z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych w wysokości 500 zł miesięcznie. Maksymalna wysokość pomocy, o którą mogły się ubiegać osoby niepełnosprawne wyniosła 2 500 zł na osobę (500 zł x 5 m -cy)

Pomoc finansowa w ramach Modułu III programu skierowana jest do osób niepełnosprawnych, które były:

1. uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej,
2. uczestnikami środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

3. podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
4. podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
5. uczestnikami programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne,
6. pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim,
7. pełnoletnimi (od 18 do 24 roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Na realizację programu Miasto pozyskało środki w wysokości 495 000 zł, z programu skorzystało 215 osób niepełnosprawnych - wykorzystano kwotę 491 000 zł

W okresie sprawozdawczym w ramach realizowanych przez Dział zadań zawarto łącznie 130 umów i aneksów do umów.

Realizacja innych zadań przypisanych Działowi:

1. Przewóz osób do domów pomocy społecznej

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. zorganizowano przewóz dla 35 osób do odpowiednich placówek na łączną kwotę **5 516,38 zł.**

2. Informacja dotycząca form udzielanej pomocy przez pracowników socjalnych Działu

W Dziale zatrudnionych było trzech pracowników socjalnych.

Do obowiązków pracowników socjalnych należało:

– przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawach:

- a) skierowania do domów pomocy społecznej,
- b) skierowania do dziennego domu pomocy społecznej,
- c) skierowania do środowiskowego domu samopomocy,
- d) odpłatności za dom pomocy społecznej,
- e) skierowania do mieszkania chronionego;

oraz

– prowadzenie pracy socjalnej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1074 wywiadów środowiskowych.

Ze względu na specyfikę środowisk objętych pomocą Działu tj. osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne oraz bezradne, niemal we wszystkich przypadkach istniała konieczność udzielania szeroko rozumianego poradnictwa lub prowadzenia pracy socjalnej.

3. Sporządzenie projektów wniosków do Sądu oraz reprezentowanie MOPS przed Sądem w sprawach o:

- **umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody,**
- **leczenie psychiatryczne bez zgody.**

Pracownicy socjalni Działu zadanie to realizują od miesiąca czerwca 2020 roku. W tym czasie złożyli 7 wniosków o umieszczenie w dps bez zgody i 1 wniosek o leczenie psychiatryczne bez zgody. Reprezentowali MOPS przed Sądem na 14 rozprawach.

4. Udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym.

Pracownicy Działu zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej codziennie w wyznaczonych godzinach zajmowali się również przyjmowaniem stron i udzielaniem wszechstronnych informacji. W okresie sprawozdawczym udzielono informacji ok. 3 000 osób.

4. DZIAŁ DS. ASYSTY RODZINNEJ

Dział ds. Asysty Rodzinnej zrealizował następujące zadania:

1. W ramach projektu „Asystent rodziny” zawartego w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”:

- 1) opracowano i realizowano **152** plany pracy. Plany te były opracowane i realizowane we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w sytuacji, gdy dziecko było zabezpieczone.
- 2) udzielono wsparcia asystenta rodziny łącznie **149** rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej. W zależności od diagnozy praca polegała na:

a) zdobywaniu umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, czyli praca nad prawidłowym prowadzeniem domu w przestrzeniach:

- żywienia - planowanie zakupów spożywczych, przygotowanie menu, przygotowywanie pełnowartościowych posiłków dla wszystkich członków rodziny z uwzględnieniem diety oraz dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci, rozszerzanie diety małego dziecka, zapoznanie z piramidą żywieniową, przygotowywanie posiłków w higienicznych warunkach, motywowanie do wspólnego celebrowania posiłków i spożywania posiłków w miejscu do tego przeznaczonym, wprowadzanie nowych i ekonomicznych przepisów kulinarnych z uwzględnieniem otrzymywanej pomocy w naturze, wprowadzanie do jadłospisu większej ilości warzyw i owoców, uświadamianie negatywnego wpływu spożywania nadmiernej ilości szkodliwych przekąsek, np. chipsów, napojów energetycznych itp., trening umiejętności przechowywania produktów spożywczych,
- higieny - planowanie zakupu środków czystości i środków do higieny osobistej, omówienie i praca nad umiejętnościami związanymi z utrzymaniem czystości w poszczególnych

– pomieszczeniach w mieszkaniu, planowanie prac remontowych, segregacja zużytej odzieży oraz przedmiotów zbędnych w mieszkaniu, przygotowywanie listy zakupów brakującej bielizny, odzieży, a także sprzętów gospodarstwa domowego, praca nad wzrostem świadomości członków rodziny w zakresie utrzymywania higieny osobistej (higiena jamy ustnej, dbanie o czystość skóry, włosów i paznokci, zmiana bielizny i odzieży, profilaktyka i pomoc w radzeniu sobie z chorobami skóry - świerzb oraz chorobami pasożytniczymi w tym wszawicą), motywowanie do dbania o własne zdrowie, regularnych kontroli lekarskich, wizyt u lekarzy specjalistów oraz badań profilaktycznych, trening umiejętności prawidłowego dbania o zwierzęta domowe, w tym do ich regularnego szczepienia i odrobaczania; uświadomienie konieczności segregacji odpadów z gospodarstwa domowego,

- budżetu - założenie zeszytu budżetowego służącego do planowania wydatków i monitorowania przychodów oraz rozchodów, nauka planowania wydatków, sporządzenie listy potrzeb, jak również szczegółowe omówienie sytuacji finansowej rodziny (posiadane zobowiązania finansowe m.in. kredyty, pożyczki, zajęcia komornicze, zaległe opłaty mieszkaniowe) i harmonogramu działań zmierzających do jej uregulowania, praca nad regularnym opłacaniem czynszu i innych rachunków, praca nad planowaniem zakupów w tańszych sklepach (nabywanie i doskonalenie umiejętności porównywania cen w różnych sklepach), organizowanie pomocy w naturze (odzież, pościel, zabawki, sprzęty gospodarstwa domowego, meble, żywność) i współpraca w tym zakresie z innymi instytucjami;

b) rozwiązywaniu problemów socjalnych:

- pomoc w załatwianiu istotnych spraw urzędowych (przedłużenie umowy najmu mieszkania, rozłożenie zaległości czynszowych, energetycznych na raty itd.), motywowanie do wykorzystania własnych możliwości i uprawnień (zasiłki rodzinne, stypendium, alimenty, dodatek mieszkaniowy i energetyczny), towarzyszenie klientom w załatwianiu spraw urzędowych, kierowanie do poradnictwa specjalistycznego - prawnik, pomoc w przygotowywaniu pism i wypełnianiu wniosków;

c) rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w postaci pomocy psychologa, motywowanie do podjęcia stosownej terapii, współpraca z Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, motywowanie do utrzymywania abstynencji, motywowanie do konsultacji z lekarzem psychiatrą w Poradni Zdrowia Psychicznego;

d) rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- praca nad rozeznaniem relacji w rodzinie, informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w tym pomocy psychologa (praca nad relacjami, praca nad kompetencjami wychowawczymi - trening umiejętności stawiania granic dzieciom, znaczenie konsekwencji w wychowaniu, stosowanie systemu kar i nagród), pedagoga (diagnoza pedagogiczna dziecka, konsultacje indywidualne dla dzieci i rodziców, możliwość uzyskania

wskazówek w zakresie stymulowania rozwoju dziecka i wyrównywania deficytów), praca nad sposobami spędzania czasu wolnego z dziećmi (wypożyczanie książeczek, gier planszowych, puzzli i innych zabawek edukacyjnych sprzyjających rozwojowi dziecka, organizowanie wspólnych zabaw i wyjść na podwórko);

- e) zapewnianiu dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach:
    - zdrowotnej - motywowanie do leczenia dziecka i jego konsultowania ze specjalistami zgodnie z zaleceniami pediatry, pomoc w ustalaniu terminów wizyt u specjalistów, praca nad terminowym wykonywaniem bilansów i szczepień, towarzyszenie rodzicom z dzieckiem/dziećmi u lekarza, motywowanie do regularnego podawania leków,
    - edukacyjnej - współpraca z wychowawcami w szkole i przedszkolu, motywowanie rodziców do uczestniczenia w zebraniach i konsultacjach indywidualnych, motywowanie do uzyskania pełnej diagnozy dziecka, które przejawia trudności edukacyjne lub sprawia trudności wychowawcze, pomoc w ustaleniu terminu badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, omówienie otrzymanej opinii i praca z rodzicem nad realizacją zaleceń ww. Poradni, kierowanie do placówek wsparcia dziennego i współpraca z wychowawcami,
    - emocjonalnej - praca nad budowaniem prawidłowych relacji w rodzinie, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, nauka rozpoznawania i wyrażania emocji w adekwatny sposób, praca nad pogłębieniem wiedzy o potrzebach dziecka na danym etapie rozwojowym, praca nad umiejętnością konstruktywnego komunikowania się z dzieckiem;
  - f) wspieraniu aktywności społecznej rodzin:
    - motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, zachęcanie do udziału w uroczystościach ważnych dla dzieci, rozmowy dotyczące relacji sąsiedzkich, trening umiejętności korzystania ze wsparcia lokalnego, zachęcanie do korzystania z Programu Aktywności Lokalnej.
  - g) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu zatrudnienia:
    - współpraca z Klubem Integracji Społecznej, motywowanie do współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (rejestracja, utrzymanie statusu osoby bezrobotnej, korzystanie z ofert pracy, stażów), pomoc w napisaniu CV, pomoc w poszukiwaniu ofert pracy, zachęcanie do skorzystania z prac społecznie-użytecznych, rozmowy dotyczące wartości pracy, pokazywanie korzyści płynących z posiadania własnych środków finansowych.
- 3) prowadzono ścisłą współpracę z placówkami wsparcia dziennego działającymi w mieście - na bieżąco:
- monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach świetlicowych, udział w spotkaniach interdyscyplinarnych, współpraca z wychowawcami placówek wsparcia dziennego, motywowanie rodziców do współpracy z wychowawcami;
- 4) dokonano okresowej oceny sytuacji rodziny - **490** ocen okresowych;
- 5) monitorowano sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną - 20 rodzin;

- asystent rodziny po zakończeniu planu pracy jeszcze przez okres 3 miesięcy (lub do czasu zmiany postanowienia przez Sąd, który zobowiązał rodzinę do współpracy z asystentem) monitoruje czy wypracowane w planie pracy efekty utrzymują się;
  - 6) przygotowano opinie do Sądu Rodzinnego lub na prośbę strony;
  - 7) prowadzono współpracę z osobami, instytucjami i organizacjami podejmującymi działania na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - na bieżąco:
    - współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi, wychowawcami ze szkół, przedszkoli, placówek wsparcia dziennego, poradniami rejonowymi i specjalistycznymi, terapeutami Ośrodka Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej, psychologami Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
  - 8) prowadzono współpracę z grupą roboczą - wg potrzeb;
  - 9) realizowano zadania ustawy z dn. 04.11.2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - koordynacją wsparcia były objęte dwie rodziny. Natomiast 14 kobietom w ciąży (w tym 2 w ciąży zagrożonej) objętych wsparciem asystenta rodziny, udzielono porad w zakresie uprawnień wynikających z ustawy „Za życiem”;
  - 10) współpracowano przy realizacji projektów unijnych:
    - „Ruda Śląska - koPALnia możliwości” - oddelegowano do realizacji projektu 2 asystentów rodziny,
    - „Ruda Śląska dla rodzin”, w ramach którego zatrudniono 3 asystentów rodziny i 1 pedagoga.
 Ww. projekty były powiązane z projektem infrastrukturalnym „Adaptacja lokali mieszkalnych i użytkowych na mieszkania socjalne w Rudzie Śląskiej”, w ramach którego 10 rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny otrzymało wyremontowane socjalne mieszkania.
2. Współpracowano z pracownikami socjalnymi w tworzeniu i realizowaniu indywidualnych planów pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie **63** kontraktów socjalnych.
3. Wspierano merytorycznie pracowników prowadzących pracę socjalną:
- udział w zespołach i superwizjach - **361**,
  - udzielanie konsultacji indywidualnych dla pracowników socjalnych dotyczących pracy socjalnej
  - na bieżąco.
4. Świadczone specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne dla klientów (**135** osób) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane poprzez:
- a) porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy,
  - b) konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne,
  - c) diagnozę psychologiczną i pedagogiczną,
  - d) terapię wspierającą,
  - e) psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,

- f) przygotowanie oraz wydawanie opinii i zaświadczeń na prośbę klientów,
- g) instruktaż,
- h) stymulowanie rozwoju dziecka,
- i) wyrównywanie opóźnień,
- j) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i powstawania zaburzeń zachowania,
- k) pedagogizację rodziców.

5. Prowadzono współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

i z grupami roboczymi:

- udział w pracy Zespołu - 16 posiedzeń;
- udział w grupach roboczych w prowadzonych już procedurach „Niebieska Karta” oraz w powołanych w 2020 roku - łącznie w **28** grupach roboczych.

6. Prowadzono grupę wsparcia dla rodziców i dzieci: „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - odbyło się 11 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięło w niej udział **27** osób, a w zajęciach dla dzieci - 7 dzieci).

Celem głównym jest podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców, stymulowanie rozwoju dzieci oraz społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi.

Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców:

- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie wiedzy na temat właściwego stosowania systemu kar i nagród.
- nabycie wiedzy na temat zasad zdrowego odżywiania się oraz dbania o higienę osobistą i otoczenia.

Stymulowanie rozwoju dzieci:

- pobudzenie wyobraźni,
- usprawnianie funkcji manualnych i ruchowych,
- doskonalenie koncentracji uwagi,
- wzbogacanie słownictwa,
- nabycie umiejętności współdziałania w grupie podczas zabawy i pracy,
- nauka zwrotów grzecznościowych.

Społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi:

- poszerzenie samoświadomości,
- poszerzenie wiedzy o uczuciach i sposobach ich wyrażania,
- nabycie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych stanów emocjonalnych,
- poznanie i zrozumienie wzajemnych potrzeb w związku partnerskim,
- nabycie umiejętności aktywnego słuchania,

- nabycie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji,
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi osobami,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- nabycie wiedzy na temat zachowań agresywnych i przemocowych oraz dostępnych form pomocy i wsparcia.

Tematy zajęć w 2020r.: „Jak spędzić ferie z dzieckiem”, „Jak motywować dziecko do nauki”, „Rola autorytetu w wychowywaniu dzieci”, „Rola autorytetu w życiu małego dziecka”, „Co jest najważniejsze w budowaniu autorytetu”, „Jak zachęcić dziecko do samodzielności”, „Jak być dobrym rodzicem”, „Jak pomóc dziecku radzić sobie z uczuciami”, „Asertywność rodzicielska”, Grupa wsparcia dla rodziców - zajęcia edukacyjno-wychowawcze”, „Emocje - nauka wyrażania i odczytywania emocji w komunikacji rodzinnej w okresie świątecznym”.

Z uwagi na pandemię Covid-19 spotkania grupowe okresowo były wstrzymane, a kiedy się odbywały to ograniczono liczbę uczestników oraz przestrzegano zasad sanitarno - epidemiologicznych aby zapobiec rozprzestrzenianiu się epidemii.

7. Prowadzono zajęcia „Rudzkie Warsztatowo” - odbyło się 7 spotkań (z różną częstotliwością wzięły w nich udział 22 osób i 37 dzieci).

Celem głównym zajęć jest podniesienie kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja społeczna.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- nabywanie umiejętności adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach,
- kształtowanie samoświadomości i autoprezentacji,
- wzajemna integracja, budowanie poczucia wspólnoty,
- nabycie umiejętności nawiązania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi ludźmi,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie umiejętności współdziałania i współpracy z innymi osobami,
- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych.

Tematy zajęć w 2020r.: „Ciekawe gry i zabawy z dzieciństwa”, „Ozdoby urodzinowe i karty okolicznościowe”, „Pożegnanie lata z COVIDem 19”, „Szkatuła Wspomnień”, „Bombkowe Świąta”, „Świąta tuż, tuż”, „Spotkanie z Mikołajem”.

Z uwagi na pandemię Covid-19 spotkania grupowe okresowo były wstrzymane, a kiedy się odbywały to ograniczono liczbę uczestników oraz przestrzegano zasad sanitarno - epidemiologicznych aby zapobiec rozprzestrzenianiu się epidemii.

8. Prowadzono grupę wsparcia dla osób mających emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym: „moc-E” - odbyły się 3 spotkania grupy (z różną częstotliwością wzięło w niej udział 12 osób dorosłych).

Celem głównym jest udzielenie wsparcia osobom, które mają trudności z radzeniem sobie z własnymi emocjami, aby ułatwić im funkcjonowanie społeczne.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- rozwój osobisty w wymiarze indywidualnym każdego uczestnika,
- rozwijanie świadomości na temat powstawania i dynamiki emocji,
- możliwość odreagowania emocji nagromadzonych w interakcji społecznej,
- uświadomienie własnego potencjału,
- kształtowanie samoświadomości,
- kształtowanie własnego wizerunku, nabywanie umiejętności autoprezentacji,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie,
- wypracowanie skutecznych sposobów radzenia sobie z trudnościami życia codziennego,
- wzajemna integracja, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ze względu na brak umiejętności społecznych,
- wzajemnie udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- utrwalenie prawidłowych zachowań w kontaktach z innymi osobami.

Tematy zajęć w 2020r.: „Szczęście kontra smutek”, „Emocje dziecka”, „Bezpieczeństwo na drodze”.

Grupa powstała, by ułatwić osobom mającym emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym interakcję społeczną. Uczestnicy poszerzają swoją wiedzę na temat powstawania emocji i stresu. Grupa ma charakter otwarty, uczestniczyć może każda chętna osoba. Na zajęcia można zgłaszać się z dziećmi, z którymi są prowadzone zajęcia sprzyjające ich ogólnemu rozwojowi i umożliwiające nawiązanie społecznych kontaktów z innymi dziećmi.

Z uwagi na pandemię Covid-19 spotkania grupowe okresowo były wstrzymane, a kiedy się odbywały to ograniczono liczbę uczestników oraz przestrzegano zasad sanitarno - epidemiologicznych aby zapobiec rozprzestrzenianiu się epidemii.

9. Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju, w 2020 roku nie prowadzono grupy „Co w środku piszczy” - brak możliwości wyjścia do instytucji kultury.

10. Realizowano projekt „Mama i Tata - MoTyle Mocy”, w którym wzięty udział **3 rodziny** - 5 osób dorosłych, 3 dzieci w wieku 2-4 lat oraz jedno w wieku 6 lat i jedno 8 lat.

Celem głównym projektu jest poszerzenie wiedzy rodziców na temat etapów rozwoju dziecka oraz nabycie umiejętności wspomagania go poprzez stymulację sfery poznawczej, emocjonalnej i fizycznej.

Asystenci rodziny prowadzą zajęcia indywidualne z rodzicami i dziećmi, w miejscu ich zamieszkania. Projekt składa się z 6 spotkań z każdą z rodzin.

Tematy zajęć: „Rozwój 2,3,4 latka”, „Ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne”, „Bajka dobra na wszystko - bajki terapeutyczne”, „Kolorowe żabki - gry i zabawy rozwojowe”, „Pomaluj mój świat - zabawy plastyczne”, „Balon, butka i bibułka - ćwiczenia logopedyczne”.

11. Prowadzono analizę pod kątem merytorycznym korespondencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Sądem dotyczącej rodzin naturalnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - łącznie 395 pism, w tym:

- 86 wniosków o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych,
- 163 adnotacje pracowników socjalnych bądź asystentów rodziny o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań sądowych,
- 146 sprawozdań asystentów rodziny z realizacji planu pracy przez rodzinę.

12. Obsługiwano i aktualizowano Program Wspierania Rodziny, który jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy art. 176 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

13. Uczestniczono w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych w m.in. następujących szkoleniach, konferencjach, warsztatach i seminariach:

- Motywowanie do zmiany osobę uzależnioną i jej rodzinę,
- Leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od narkotyków,
- Praktyka działania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych w warunkach pandemii.

14. Organizowano zbiórki odzieży, obuwia, zabawek, sprzętów gospodarstwa domowego oraz wydawano zgromadzone przedmioty rodzinom potrzebującym - na bieżąco.

15. Pozyskano dwie darowizny na realizację statutowych celów tut. Ośrodka oraz do prowadzenia zajęć dla klientów pomocy społecznej.

16. Pozyskano dofinansowanie w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2020r.” w wysokości 13 600 zł. oraz rozliczono dotację za 2019r. w ramach „Resortowego programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w kwocie 156 174 zł.

17. Współpracowano z innymi Działami tut. Ośrodka poprzez wsparcie merytoryczne, współpracę przy tworzeniu projektów, superwizje, konsultacje indywidualne, spotkania interdyscyplinarne.

18. Gromadzono oraz analizowano dane w celu opracowania „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2021 - 2023”.

Wszystkie zadania realizowane przez pracowników Działu ds. Asysty Rodzinnej, z uwagi na zapobieganie rozprzestrzenianiu się epidemii koronawirusa, wykonywane były z zachowaniem zasad i reżimu sanitarno - epidemiologicznego.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2020r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją na 2021.

5. DZIAŁ OBSŁUGI I FINANSOWANIA OPIEKI NAD DZIECKIEM

W szczególności do zadań Działu należy finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu Miasta w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej oraz prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze z terenu Miasta Ruda Śląska otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	143	199
rodziny zastępcze niezawodowe:	65	83
rodziny zastępcze zawodowe:	17	108
rodziny pomocowe:	9	19
Razem:	234	409

Rodziny zastępcze poza terenem Rudy Śląskiej otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	19	27
rodziny zastępcze niezawodowe:	22	28
rodziny zastępcze zawodowe:	10	18
Razem:	51	73

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FP, pdof) dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe, osoby do pomocy:	336	622 354,39

Udzielone świadczenia dla rodzin zastępczych:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
1. Rodziny na terenie Miasta Ruda Śląska:	4207	3 200 521,91
2. Rodziny poza Miastem Ruda Śląska	819	917 733,33

Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2020 roku - **55 osób**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej:	407	250 346,52

Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto Ruda Śląska lub prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:

	<i>Liczba miejsc</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Prowadzone przez Miasto Ruda Śląska:		
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	8	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	8	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	8	10
Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych: <i>(OPDiR przekształcony w Centrum, które utworzone zostało 01.10.2018r. W strukturze Centrum znajduje się 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie)</i>	64	72
Łącznie:	88	100
Prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:		
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	13
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego:	12	13
Łącznie:	24	26
Razem:	112	126

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem.

Dzieci umieszczone na podstawie porozumień (umów cywilno-prawnych) zawieranych pomiędzy powiatami:

<i>Placówka</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Mysłowicach:	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dąbrowa Górnicza:	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna Kazimiera Wielka:	1
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie Góra Włodowska:	2

Placówka opiekuńczo-Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym:	2
Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie:	2
Dom Dziecka Rybnik:	1
Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży w Zabrze:	1
Razem:	12

Środki wypłacane przez Dział na instytucjonalną pieczę zastępczą:

<i>Placówka</i>	<i>Ilość zleceń</i>	<i>Wydatki</i>
Rodzinne Domy Dziecka (zryczałtowana kwota na utrzymanie dziecka):	36	222 308,97
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	496 800,00
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu socjalizacyjnego:	12	496 800,00
Placówki poza powiatem (porozumienia):	88	489 291,89
Razem:	148	1 918 639,12

Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2020 roku - **53 osoby**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	317	209707,09

Inne zadania

1. Ilość wydanych decyzji administracyjnych:

<i>Decyzje administracyjne</i>	<i>Ilość decyzji</i>
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej:	219
dofinansowanie do wypoczynku dziecka:	6
koszty z potrzebami przyjmowania dziecka -jednorazowo	14
środki na utrzymanie lokalu dla rodziny zastępczej:	40
pokrycie kosztów remontu dla rodziny zastępczej:	1
pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianych wychowanków:	122
pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla usamodzielnianych wychowanków:	16
pomoc pieniężna na zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków:	12
pomoc w formie uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych dla usamodzielnianych wychowanków:	19
ustalające opłatę za pobyt dzieci pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	320
odstępujące od ustalenia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	206
Inne (m.in.: umorzeniowe, zmieniające, uchylające)	1 073
Razem:	2 048

2. Realizacja programu 500+ dla rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych:

- ilość złożonych wniosków: **138**
- ilość wydanych decyzji: **584**
- liczba udzielonych świadczeń: **4359**

3. Realizacja Rządowego Programu „Dobry Start” dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków z pieczy zastępczej:

- ilość złożonych wniosków: **337**

- liczba udzielonych świadczeń: **337**

4. Łączna ilość wydanych decyzji administracyjnych w roku 2020: **2 632**

5. Ilość wydanych skierowań do placówek opiekuńczo wychowawczych: **18**

6. Ilość wniosków dot. skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem: **1**

7. Porozumienia (umowy cywilno-prawne) pomiędzy powiatami dotyczące zwrotu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

<i>Porozumienia</i>	<i>Ilość</i>
ilość porozumień dot. dzieci z Rudy Śląskiej umieszczonych poza powiatem	92
ilość porozumień dot. dzieci umieszczonych na terenie Miasta:	64
ilość aneksów do porozumień:	5

8. Umowy cywilno-prawne w roku sprawozdawczym:

<i>Rodzaj umowy</i>	<i>Ilość</i>
rodziny zastępcze, w tym:	
- rodziny zawodowe:	13
- rodziny zawodowe o funkcji pogotowia rodzinnego:	4
- rodziny pomocowe:	9
- osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich:	14
Łącznie:	40
umowy o prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej:	2
aneksy do umów	6
Razem:	48

9. Ilość sporządzonych sprawozdań (MRPiPS, ŚUW, UM i inne): **262**

10. Ilość przyjętych wniosków i stron (od rodziców naturalnych, usamodzielnianych wychowanków oraz rodzin zastępczych): **1 947**

11. Ubezpieczenia zdrowotne dla dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

- ilość dzieci objętych ubezpieczeniem: **4**
- ilość świadczeń: **33**
- kwota świadczeń: **1 841,40 zł**

12. Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego:

- ilość osób którym przyznano wynagrodzenie: **11**
- kwota wypłaconych wynagrodzeń: **59129,05 zł**

13. Interwencyjny przewóz dzieci:

- liczba przewozów: **37**
- kwota: **5 118,54 zł**

Realizacja dodatkowych zadań:

- współpraca z Urzędem Miasta Ruda Śląska przy Projekcie „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, dotyczącym dofinansowania zakupu komputerów i sprzętu audiowizualnego do

realizowania zadań edukacyjnych w trybie zdalnej szkoły oraz zakupu sprzętu ochrony osobistej i środków dezynfekcyjnych. W ramach powyższego projektu objęto wsparciem 204 podmioty (740 osób), w tym: 194 rodziny zastępcze i 10 placówek opiekuńczo-wychowawczych. Zakupiono 180 szt. sprzętu komputerowego, 1 szt. sprzętu audiowizualnego, 9 360 szt. Maseczek ochronnych, 41 100 szt. jednorazowych rękawiczek oraz 1 210 litrów płynu dezynfekcyjnego.

- przekazywanie informacji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ramach ustawy o Polskim Bonie Turystycznym, o osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do wsparcia w ramach ww. ustawy. W 2020 roku przekazano informację o 395 osobach i dzieciach z pieczy zastępczej uprawnionych do Polskiego Bonu Turystycznego.
- realizacja wraz z Działem Pieczy Zastępczej 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”;
- gromadzenie danych niezbędnych do opracowania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2021 - 2023.

6. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej realizowali w 2020 roku następujące zadania:

Działania w zakresie pieczy zastępczej

- Okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych: **500**.
- Ilość opracowanych/ modyfikowanych planów pomocy dziecku: **539**.
- Udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka i Placówkach Socjalizacyjnych: **124**.
- Liczba konsultowanych ocen rodzin zastępczych: **87**.
- Ilość wykonanych diagnoz psychofizycznych dzieci: **29**.
- Inne opinie i zaświadczenia psychologiczne na temat dzieci: **7**.
- Ilość pism służących pozyskiwaniu informacji na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub jego sytuacji szkolnej: **681**.
- Ilość sprawozdań do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: **512**.
- Liczba pism do sądu m.in. o zmianę zarządzeń opiekuńczych, uregulowanie sytuacji prawnej, rozwiązanie rodziny zastępczej: **188**.
- Przesłuchania w charakterze świadka (na policji, w sądzie): **2**.
- Monitorowanie sytuacji usamodzielnianego wychowanka w mieszkaniu chronionym: **198**.
- Ilość Indywidualnych Programów Usamodzielnienia: **260**.
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową programów usamodzielnienia: **29**.
- Liczba wniosków o pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

dla usamodzielnianych wychowanków: **148**.

- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową wniosków o pomoc: **18**.
- Ilość opinii o rodzinach zastępczych dla celów działu Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem (umieszczenie większej ilości dzieci, podejmowanie dodatkowego zatrudnienia osób w rodzinach zastępczych, przekwalifikowanie rodziny zastępczej niezawodowej na rodzinę zastępczą zawodową): **55**.
- Pozostałe pisma, zaświadczenia i adnotacje urzędowe: **790**.
- Ilość obsługiwanych widzeń rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: **72 (okresowo wstrzymana z powodu epidemii koronawirusa)**.
- Pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia: dla **151 wychowanków**.
- Współpraca z RZ spoza powiatu (wymiana informacji o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i zdrowotnej dzieci, konsultowanie i koordynacja działań): **23 rodziny**.
- Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym, w tym zgłaszanie do adopcji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i koordynowanie spraw adopcyjnych: dla **21 dzieci**, z czego wobec 8 ukończono proces adopcyjny.
- Koordynowanie pracy z rodziną naturalną, gromadzenie informacji o rodzinach naturalnych, współpraca z Działem ds. Asysty Rodzinnej i Działu Pomocy Środowiskowej.
- Opracowanie projektu kampanii społecznej na rzecz rozpowszechniania idei rodzicielstwa zastępczego i wniosku o pozyskanie środków finansowych z Fundacji Ernst & Young na ten cel.
- Organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem POMOCNI projektu dla 2 usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Miasta pn. „Praktyczny Prezent”.
- Zorganizowanie „Kolędowania z rodzinami zastępczymi”: dla ok.100 osób (z zachowaniem obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych)
- Podjęto przygotowania do organizacji Festynu Rodzin, jednak z powodu przedłużającej się epidemii COVID - 19, Festyn nie został zrealizowany.
- Poszukiwanie i pozyskiwanie rodzin zastępczych, prowadzenie naboru na Szkolenie Rodzin Zastępczych, prowadzenie naboru na kandydatów na rodziców zastępczych w 17 parafiach w Mieście.
- Zgłębianie wiedzy prawnej, pedagogicznej dotyczącej rodzicielstwa zastępczego.
- Udział w projekcie „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. W ramach projektu wszystkie rodziny zastępcze otrzymały środki dezynfekujące, maseczki oraz rękawiczki ochronne. Ponadto do pracy zdalnej dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej otrzymały 180 laptopów.
- Informowanie wszystkich rodzin zastępczych o uprawnieniach do Polskiego Bonu Turystycznego.
- Konsultacje wewnętrzne pracowników DPZ.
- Rejestracja danych i archiwizacja akt.
- Prowadzenie rejestru klientów, opracowanie statystyki działu i sprawozdań z działalności.

- Organizacja pracy w stanie epidemii COVID - 19 i realizacja wytycznych w tym zakresie (wdrażanie procedur).

Badania kandydatów na rodziny zastępcze

- Zgłosiła się 1 osoba chętna do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Koordynator odbył wizytę domową i sporządził opinię, diagnoza psychologiczna jest w toku.
- 1 małżeństwo zgłosiło swoją kandydaturę na rodzinę zaprzyjaźnioną - koordynator odbył 2 wizyty domowe u kandydatów i sporządził opinię. Przeprowadzono diagnozę psychologiczną i również sporządzono opinię. Odbyła się komisja kwalifikacyjna, która pozytywnie zaopiniowała kandydatów na rodzinę zaprzyjaźnioną.
- W zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili 40 konsultacji osobistych i 112 telefonicznych z kandydatami. Przeprowadzono diagnozę psychologiczną 38 rodzin (47 osób) pod kątem oceny ich motywacji i predyspozycji wychowawczych. Sporządzono 49 opinii koordynatorskich i psychologicznych o kandydatach dla sądu.
- Psycholodzy przeprowadzili również rebadania 13 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (22 osoby) oraz 5 konsultacji z kandydatami na opiekunów w zawodowych rodzinach zastępczych. Łącznie sporządzono 18 opinii z powyższych działań.

KOORDYNATORZY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Przeprowadzono 446 konsultacji osobistych oraz 3 520 konsultacje telefoniczne z klientami. Odbyły się 982 wizyty pracowników w środowisku.

SPECJALIŚCI PRACY SOCJALNEJ

Przeprowadzono 382 konsultacje osobiste i 718 telefonicznych z klientami. Podjęto 329 wizyt w środowiskach. Wykonano 54 wywiady środowiskowe u usamodzielnianych wychowanków. Przesłano zgodnie z właściwością miejscową 18 wywiadów.

Skierowano do mieszkania chronionego 14 osób (w tym 6 kobiet i 8 mężczyzn) oraz monitorowano ich funkcjonowanie.

PSYCHOLODZY

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęty 144 osoby, w tym: 40 rodzin (88 osób) i 56 osób indywidualnie. Wykonano 760 usług psychologicznych (terapię indywidualną, rodzinną, konsultacje, poradnictwo opiekuńczo-wychowawcze, diagnozy, spotkania grupowe, interwencje w kryzysie).

Działania interwencyjne

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej uczestniczyli w 24 interwencjach obejmujących:

- zabezpieczenie dziecka w pieczy zastępczej (4 zabezpieczonych dzieci),
- realizację postanowień Sądu Rejonowego o zabezpieczeniu dzieci (20 zabezpieczonych dzieci).

Ponadto **54** razy koordynowano działania interwencyjne (rozmowy telefoniczne z interwentami, innymi profesjonalistami i instytucjami, sporządzanie i przekazywanie pism na rzecz zabezpieczenia dzieci).

Konsultacje interdyscyplinarne

Przeprowadzono **3 534** konsultacje osobiste i telefoniczne z profesjonalistami, m.in. pracownikami Sądu Rejonowego, placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek służby zdrowia i placówek oświatowych.

Prowadzenie różnego typu Grup

I. Szkolenie Rodzin Zastępczych

planowany czas trwania: 28.02.2020 - 05.06.2020 - zawieszono szkolenie z powodu epidemii koronawirusa i kontynuowano w dwóch mniejszych podgrupach w terminie 16.09.2020r. - 27.11.2020r.

prowadzenie: psycholog zatrudniony w dziale

liczba spotkań: 13

liczba uczestników: 19, w tym   liczba małżeństw: 3

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 1

ukończyło: 15 osób, w tym   liczba małżeństw: 2

II. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych „Cafe RZ”

prowadzenie: psycholog zatrudniony w dziale

liczba spotkań: 4

liczba uczestników: 1

IV. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców

czas trwania: 02.12.2019 - 24.02.2020

liczba spotkań w I półroczu 2020 roku: 6 (ogółem 10)

liczba uczestników: 8

ukończyło: 5 osób

z uwagi na epidemię COVID - 19 edycja 2020/2021 nie była organizowana

Działania na rzecz dzieci z problemem FAS

- Liczba wywiadów z opiekunami dzieci: 3
- Liczba badanych dzieci: 1
- Ilość diagnoz neurorozwojowych: 1
- Ilość indywidualnych programów neurostymulacji: 1
- Liczba wydanych opinii: 3
- Liczba przeprowadzonych instruktaży do programów neurostymulacji: 3

- Praca koncepcyjna na temat FAS - przygotowywanie materiałów do pracy z dziećmi, studiowanie specjalistycznej literatury z zakresu tematyki FAS, analiza dokumentacji medycznej, psychologicznej i pedagogicznej badanych dzieci.

Przesłuchania, rozprawy

- Uczestnictwo w rozprawie sądowej w charakterze świadka: **1**
- Przesłuchanie w Komendzie Miejskiej Policji w charakterze świadka: **2**

Rozliczono dotację za 2019r. dot. resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” w wysokości **134 408,00 zł.**

„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2020” nie został ogłoszony.

Udział w zebraniach zespołu, superwizjach, szkoleniach, konferencjach

- Liczba zebrań zespołu w warunkach reżimu sanitarnego: **33**,
- Liczba konsultacji superwizyjnych i wewnętrznych pracowników: **1 914**,
- Liczba superwizji indywidualnych: **2**,
- Udział w szkoleniu „Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej”,
- Udział w szkoleniu „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”,
- Udział w szkoleniu z zakresu obsługi platformy ZUS-PUA,
- Udział w konferencji „Polska szczęśliwych rodzin”.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2020 oraz zestawieniu potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

7. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodzinnych od 01 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku:

Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów:

- ilość rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów: **7 550**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów: **8 086**

Jednorazowe świadczenie „Za życiem”:

- ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia „Za życiem”: **20**

- ilość decyzji wydanych w sprawach o jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **16**

Stypendia szkolne:

- ilość dzieci, którym udzielono stypendia: **150**
- ilość decyzji wydanych w sprawach stypendium szkolnego: **202**

Zasiłki szkolne:

- ilość dzieci, którym wypłacono zasiłki szkolne: **1**
- ilość decyzji wydanych w sprawach zasiłku szkolnego: **2**

Ilość korespondencji w sprawach pomocy materialnej uczniom (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): **266**.

I. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” (zaokrąglone do pełnych złotych):

1. Zasiłki rodzinne wypłacono: **5 727 933 zł**
2. Dodatki do zasiłków wypłacono: **3 095 391 zł**
3. Świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne) wypłacono: **28 590 737 zł**
4. Jednorazowa zapomoga (becikowe) wypłacono: **615 000 zł**
5. Świadczenia rodzicielskie: wypłacono: **3 911 896 zł**
6. Zasiłki dla opiekuna wypłacono: **132 170 zł**
7. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za życiem” wypłacono: **88 000 zł**

Ogółem wypłacono: **42 161 127 zł**

(w tym zawarta kwota **80 459 zł** świadczeń nienależnie pobranych za rok 2020, które zostały odzyskane w danym roku).

8. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacono: **3 378 103 zł.**
9. Składki na ubezpieczenie zdrowotne wypłacono: **391 258 zł.**

*Wysokość dotacji wydanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **1 245 357 zł.***

III. Realizacja pomocy materialnej uczniom

1. **Stypendia o charakterze socjalnym**
    - wydatki z budżetu państwa: **75 047 zł**
    - wydatki z budżetu miasta: **18 761 zł**
- Wydatki ogółem wyniosły: **93 809 zł**

2. Zasiłki szkolne

- wydatki z budżetu państwa: **496 zł**
- wydatki z budżetu miasta: **124 zł**

Wydatki ogółem wyniosły: **620 zł**

Ogółem na pomoc materialną uczniom wypłacono: **94 429 zł**

Szczegółowy podział rodzin korzystających w 2020 roku ze świadczeń realizowanych przez dział:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, w tym:	2397	77791
Zasiłek rodzinny		
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do 5 lat	1144	13 378
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	1853	31822
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	272	1990
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:		
Urodzenie dziecka	189	195
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	95	758
Samotnego wychowywania dziecka	266	3298
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	664	9946
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	416	4931
Rozpoczęcia roku szkolnego	1549	2668
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	137	926
Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art. 5 ust. 3	265	7879
Świadczenia opiekuńcze, w tym:	4990	63198
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	4640	53577

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki	832	9387
Specjalny zasiłek opiekuńczy	5	18
Zasiłek dla opiekuna	23	216
Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne, w tym:	652	9323
Składki na ubezpieczenie społeczne	627	6887
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	226	2436
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	603	615
Świadczenie rodzicielskie	618	4269
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	20	22
Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Liczba świadczeń
Pomoc materialna uczniom, w tym:	151	312
Stypendia szkolne	150	311
Zasiłki szkolne	1	1

Podczas realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych pomoc udzielana jest rodzinom z dziećmi, samotnym rodzicom z dziećmi, pełnoletnim osobom uczącym się oraz osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. Rodziny otrzymujące świadczenia rodzinne najczęściej borykają się z problemami związanymi z niskim dochodem, bezrobociem oraz niedostatkami w zdrowiu. Osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności nie przekracza kwoty 764,00 zł) mogą otrzymać zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego oraz podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania).

W związku z urodzeniem dziecka lub jego przysposobieniem osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - przeciętny miesięczny dochód rodziny

w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 1922,00 zł) mogą otrzymać jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

W związku z niepełnosprawnością osoby spełniającej kryteria ustawowe mogą otrzymać następujące rodzaje świadczeń opiekuńczych: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna a także specjalny zasiłek opiekuńczy.

Świadczenia uzależnione od kryterium dochodowego (zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, specjalny zasiłek opiekuńczy) ustalane są na okres zasiłkowy trwający od listopada danego roku do października roku następnego, natomiast pozostałe świadczenia uzależnione od niepełnosprawności na czas ważności orzeczenia.

Świadczenie rodzicielskie realizowane od stycznia 2016 roku przysługuje osobom, które urodziły (lub przysposobiły) dziecko, a nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego oraz praca ta nie koliduje ze sprawowaniem osobistej opieki nad dzieckiem, mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres może być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem, które zostało wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w celu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów po utracie przez nich prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w lipcu 2013 roku. Regulacja weszła w życie w maju 2014 roku i była wynikiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasta z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 roku, na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. W porównaniu do roku poprzedniego znacząco zmniejsza się tu liczba osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna.

W styczniu 2017 roku rozpoczęła się realizacja nowego jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Stypendia szkolne dla uczniów przyznawane są zgodnie z ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 2010 roku. Pomoc materialna ma charakter socjalny, dotyczy uczniów mieszkających na terenie miasta Ruda Śląska. Kryterium dochodowe dla przyznania stypendium szkolnego wynosi 528 zł na członka rodziny. Stypendium szkolne przyznawane jest na rok szkolny od września do czerwca następnego roku, a wypłacane na podstawie imiennych faktur i rachunków.

Zaznaczyć należy, że osoby uprawnione do pomocy materialnej uczniom i ich przedstawiciele, zarówno w pierwszym jak i drugim okresie stypendialnym, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej. W związku z powyższym, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego świadczenie to nie zostało wypłacone lub zostało wypłacone zgodnie z przedstawionymi dowodami księgowymi (71 przedstawiciele uprawnionych uczniów oraz uczniów pomimo przyznanego prawa do stypendium szkolnego na okres od stycznia 2020 roku do czerwca 2020 roku nie wykorzystało pełnej kwoty należnego stypendium szkolnego, ta sama sytuacja miała miejsce w odniesieniu do 40 przedstawicielei uprawnionych uczniów oraz uczniów w okresie od września 2020 roku do grudnia 2020 roku).

Dostarczone przez osoby uprawnione dokumenty potwierdzające poniesione wydatki o charakterze edukacyjnym (których termin dostarczenia upłynął zgodnie z wydanymi przez organ decyzjami przyznającymi stypendia szkolne za drugi semestr roku szkolnego 2019/2020 w dniu 6.07.2020 roku oraz pierwszy semestr roku szkolnego 2020/2021 w dniu 4.12.2020 roku), pozwoliły zrealizować w 2020 roku świadczenia pomocy materialnej uczniom na kwotę 94 428,57 zł. Nie zrealizowano wydatków wynikających z wydanych przez organ decyzji przyznających świadczenia na kwotę 87 484,78 zł, gdyż nie wszystkie osoby uprawnione do stypendium szkolnego dostarczyły rachunki i faktury dokumentujące wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia.

Podkreślenia wymaga fakt, iż kolejny rok z rzędu nastąpił spadek liczby uczniów uprawnionych do stypendium szkolnego. Wpływ na taką sytuację ma rezygnacja ze sposobu realizacji stypendium szkolnego w formie faktury proformy z uwagi na konieczność zapobiegania nadużyciom ze strony świadczeniobiorców oraz podmiotów wystawiających faktury. Ponadto w 2018 roku wprowadzono nowy rządowy programu „Dobry start”, który mógł powodować spadek zainteresowania osób uprawnionych pomocą materialną dla uczniów określoną w ustawie o systemie oświaty.

Łącznie z Działem Świadczeń Wychowawczych

Ilość korespondencji w sprawach o świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, jednorazowe świadczenie „Za życiem”, świadczenia wychowawcze oraz świadczenie „Dobry start” (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): 13721.

8. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Dział Świadczeń Wychowawczych od 01 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku:

I. Świadczenie wychowawcze:

- liczba dzieci korzystających z świadczeń wychowawczych: **24 524**
- ilość wydanych informacji przyznających świadczenie wychowawcze: **1 701**
- ilość wydanych decyzji odmawiających świadczenia wychowawczego: **85**

Realizacja świadczeń wychowawczych:

- liczba świadczeń: **280 445**
- wypłacono: **139 443 795,45 zł**

(w tym zawarta kwota **2 000,00 zł** świadczeń nienależnie pobranych za rok 2020, które zostały odzyskane w danym roku).

Wysokość dotacji zrealizowanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia wychowawczego: **1 185 835,00 zł**

II. Świadczenie „Dobry start”:

- liczba dzieci (i osób uczących się) korzystających z świadczenia „Dobry start”: **15 245**
- liczba wydanych informacji przyznających świadczenie dobry start: **11 263**
- liczba wydanych decyzji odmawiających świadczenie dobry start: **30**

Realizacja świadczeń „Dobry start”:

- liczba świadczeń: **15 258**
- wypłacono: **4 573 950,00 zł**

Wysokość dotacji zrealizowanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia dobry start: **153 110,00 zł**.

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł miesięcznie realizowane jest od 1 kwietnia 2016 roku na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Z dniem 1 lipca 2019 roku zmianie uległy przepisy obejmując programem wszystkie dzieci do 18 roku życia bez względu na dochód. Świadczenie wychowawcze aktualnie ustalone jest na okres do 31 maja 2021 roku. W Rudzie Śląskiej w 2020 roku pomoc otrzymało: 24 524 dzieci. Program Rodzina 500 PLUS cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców.

Drugim zadaniem realizowanym przez dział jest świadczenie Dobry start wprowadzone w 2018 roku na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie to przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego - raz w roku - do roku kalendarzowego, w którym dziecko lub osoba ucząca się ukończy 20 rok życia, natomiast w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się ocenieniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. Z dniem 1 sierpnia 2019 roku zmianie uległy przepisy uprawniające do przyznania świadczenia rozszerzając go o uczniów szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych. Kwota przysługującego świadczenia wynosi 300 zł. W Rudzie Śląskiej w 2020 roku z tej formy pomocy skorzystało 15 245 dzieci.

9. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH

Dział Świadczeń Alimentacyjnych od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku:

- 1) liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego (średniomiesięcznie): **576**,
- 2) liczba decyzji wydanych w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **1 068**,
- 3) liczba korespondencji w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **8 950**.

I. Świadczenia Rodzinne:

- 1) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **247 855 zł**,
- 2) wysokość umorzonych świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych: **2 877 zł**,
- 3) liczba decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **135**,
- 4) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **7**,
- 5) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **3**.

II. Fundusz Alimentacyjny:

- 1) liczba świadczeń: **11 283** wypłacono: **4 248 389 zł**,
- 2) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **18 893 zł**,
- 3) wysokość umorzonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobranych: **2 800 zł**,
- 4) liczba decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **55**,
- 5) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **4**,
- 6) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **2**,
- 7) dłużnicy alimentacyjni:
  - a) liczba dłużników w gminie (średniomiesięcznie): **1 550**,
  - b) kwota wyegzekwowanych należności: **1 648 484,74 zł** w tym:
    - budżet państwa: **1 318 179,69 zł**,
    - gmina wierzyciela: **330 305,05 zł**,
  - c) działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych:
    - wszczęcia postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **144**,
    - liczba decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **51**,
    - przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych: **550**,

- informacje o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, przekazane do Powiatowego Urzędu Pracy: **6**,
- aktualizacja informacji gospodarczych przekazywanych do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego - średnio: **2 251** informacji gospodarczych miesięcznie,
- liczba spraw skierowanych do:
  - Prokuratury Rejonowej (wnioski o ściganie na zasadzie art. 209 kk): **45**,
  - Prezydenta Miasta (wnioski o zatrzymanie prawa jazdy): **8**.

Wnioski kierowane do komorników sądowych w przedmiocie wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub przyłączenia się do już prowadzonego postępowania egzekucyjnego: **642**.

Sporządzone odpowiedzi na zapytania instytucji dotyczące prowadzonych spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów: **1 278**.

III. Świadczenie wychowawcze:

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **30**,
- 2) Liczba decyzji rozkładających na raty nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **8**,
- 3) Liczba decyzji umarzających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **1**,
- 4) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **107 289 zł**,
- 5) Wysokość umorzonych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **4 500 zł**.

IV. Zasiłki dla opiekunów

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane zasiłki dla opiekunów: **2**,
- 2) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów: **449 zł**.

V. Świadczenia „Dobry start”

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenie „Dobry start”: **2**,
- 2) Kwota odzyskana z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia „Dobry start”: **300zł**.

VI. Stypendia szkolne

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane stypendium: **1**

Dział Świadczeń Alimentacyjnych (DŚA) prowadził w roku 2020 działania o bardzo szerokim spektrum, które znajdowały umocowanie legislacyjne główne w przepisach ustaw: o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz ze stosownym rozporządzeniem, o świadczeniach rodzinnych wraz ze stosownym rozporządzeniem oraz o pomocy Państwa w wychowywaniu dzieci wraz z właściwym rozporządzeniem, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz o systemie oświaty i o pomocy społecznej, a także Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Jednocześnie oprócz wyżej wymienionych aktów prawnych

w podejmowanych czynnościach sięgano do przepisów ustaw o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz Kodeksu cywilnego i Kodeksu Postępowania cywilnego, kodeksu karnego, a także kodeksu postępowania administracyjnego i wielu innych, które z uwagi na powiązania między poszczególnymi przepisami należało w prowadzonych sprawach brać pod uwagę. W trakcie funkcjonowania działu cytowane wyżej przepisy doznawały licznych nowelizacji.

W roku 2020 DŚA w dalszym ciągu z uwagi na zmianę przepisów, dotyczących przestępstwa niealimentacji stypizowanego w art. 209 kk. w świetle którego ustawodawca w opisach znamion przestępstwa odszedł od kryterium uporczywości w wykonywaniu obowiązku alimentacji na rzecz nowego kryterium opartego na zaległości w wysokości trzech świadczeń okresowych oraz w oparciu o dyspozycję art.304 kpk kierował zawiadomienia do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych. Wystosowano **492** zawiadomienia. Trzeba zasygnalizować, iż w ramach prowadzonych postępowań organy ścigania dokonują zapytań, co z kolei pociąga za sobą konieczność wydawania przez DŚA zaświadczeń potwierdzających żądane w zapytaniach okoliczności. W 2020 roku wydano **1 278** takie zaświadczenia. Ponadto trzeba zaznaczyć, iż obok zawiadomień o popełnieniu przestępstwa tutejszy organ kieruje zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wnioski o ściganie popełniających przestępstwo niealimentacji, których w 2020 roku wystosowano **45**. Opisywane okoliczności implikują zaangażowanie większej liczby pracowników w obsługę nowych zadań, stworzenie dodatkowych miejsc obsługi i gromadzenia dokumentacji.

Prowadzone przez DŚA działania doprowadziły do zwiększenia liczby dłużników alimentacyjnych przekazanych do biura informacji gospodarczej (BIG). W roku 2020 zgłoszono do biur średniomiesięcznie **2 251** dłużników (dla porównania w 2015 roku zgłoszono do biur średniomiesięcznie 1490 dłużników, podczas gdy w roku 2016 1740 dłużników, a w 2017 roku 2 006, natomiast w 2018 roku 2 113 a w 2019 roku 2 176). DŚA w 2020 roku utrzymywał kontakt ze wszystkimi biurami informacji gospodarczej (6 biur), przekazując informację o zobowiązaniach dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń za okres dłuższy niż 6 miesięcy. W 2020 roku nawiązano kontakt z kolejnym biurem informacji gospodarczej **BISNODE S.A.** otrzymano dostęp do bazy i rozpoczęto przekazywanie informacji gospodarczych zgodnie z przepisami ustawy.

Ponadto należy zasygnalizować, iż w 2020 roku zmniejszyła się w porównaniu z ubiegłym rokiem ilość wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, która wyniosła 11 283 świadczenia. W 2019 roku liczba wypłaconych świadczeń wynosiła 12 101. Warto podkreślić, iż zanotowany spadek liczby świadczeń nastąpił mimo podniesienia przez ustawodawcę kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego z 800 złotych na 900 złotych oraz mimo wprowadzenia zasady „złotówka za złotówkę”. Podniesienie kryterium oraz nowa instytucja „złotówka za złotówkę” wbrew oczekiwaniom nie przełożyło się zatem na wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń wypłacanych w związku z bezskutecznością egzekucji alimentacyjnej.

Wspomniana okoliczność przełożyła się natomiast na zmniejszenie kwoty wydatków jakie poczynił tutejszy DŚA na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2020 roku wydatek

z tytułu wypłaty świadczeń wyniósł 4 248 389 złotych, podczas gdy w 2019 roku wynosił 4 491 155 złotych.

Przyjdzie także wspomnieć, iż w 2020 roku DŚA wspierał ponownie realizację zadań związanych z obsługą świadczeń wychowawczych oraz programu rządowego „Dobry start”.

Wydano dwie decyzje nakazujące zwrot wypłaconego świadczenia „Dobry start” z uwagi na stwierdzony brak uprawnień do jego pobierania.

W 2020 roku pracownicy DŚA wydali także decyzję nakazującą zwrot nienależnie pobranego stypendium szkolnego.

Ponadto w 2020 roku DŚA w dalszym ciągu wdrażał postanowienia unijnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO), powiadamiając zarówno pisemnie, jak także za pomocą aktualizowanej na bieżąco strony internetowej Ośrodka o wynikających z niego uprawnieniach wszystkie strony prowadzonych postępowań administracyjnych. Przyjdzie podkreślić, iż 2020 rok był szczególnym okresem, w którym z uwagi na sytuację epidemiczną pracownicy DŚA w większym niż zwykle stopniu wykorzystywali elektroniczne kanały komunikacji z klientem. W prowadzonych postępowaniach w trosce o zdrowie klientów oraz potrzebę zapewnienia ciągłości funkcjonowania DŚA ograniczano czynności dowodowe do koniecznego i niezbędnego z punktu widzenia przepisów prawa minimum, co z kolei przełożyło się na mniejszą w porównaniu z rokiem poprzednim liczbę korespondencji kierowanej do stron oraz instytucji.

10. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, których średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym to jest **2.100,00 zł** (do końca lutego 2020 roku obowiązywało kryterium 1.925,00zł) i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, to jest **1.500,00 zł** (do końca lutego 2020 roku obowiązywało kryterium 1.375,00zł).

Jeżeli dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest wyższy od określonego wyżej, a kwota tej nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, to wówczas dodatek obniża się o tę kwotę.

Do dnia 27 listopada 2019r obowiązywała w Mieście Uchwała nr PR.0007.57.2012 z dnia 29 marca 2012 roku określająca wskaźnik wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie do 60%. Uchwałą z dnia 29 października 2019r Rady Miasta Ruda Śląska nr PR.0007.208.2019 obniżony został poziom wskaźników określających wysokość dodatku mieszkaniowego do 50% wydatków.

Oprócz tytułu prawnego i kryterium dochodowego ważna jest również powierzchnia zajmowanego lokalu. Normatywna powierzchnia w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa

domowego nie może przekraczać:

1. 35m²- dla 1 osoby,
2. 40m²- dla 2 osób,
3. 45m²- dla 3 osób,
4. 55m²- dla 4 osób,
5. 65m²- dla 5 osób,
6. 70m²- dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywna powierzchnia tego lokalu o 5m².

Jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej lokalu nie przekracza 60%, wówczas dodatek mieszkaniowy może być przyznany.

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna, poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli jej niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Liczba złożonych wniosków o dodatki mieszkaniowe w 2020 roku: 3 109

W przeważającym procencie, dodatki mieszkaniowe wypłacane są najemcom mieszkań komunalnych (48%) i spółdzielczych (36,9%), niecały 0,1% wypłacany jest najemcom TBS-ów, 2% stanowią wypłaty na rzecz wspólnot, 6% - dla prywatnych zarządców i inni - 7%.

Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego w 2020 roku: 2 007.

W 2020 roku wydano łącznie 3 300 różnych decyzji (przyznających, odmownych, wstrzymujących, wznawiających, wygaszających dodatek, zmieniających, o umorzeniu postępowania) w tym:

- przyznających 2 840,
- odmownych 174,
- innych 286.

Zawiadomień o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania było 73 (w tym 22 dotyczyło wniosków o dodatek energetyczny).

Łącznie w 2020 roku wypłacono 38 650 dodatków mieszkaniowych (liczba świadczeń)

co stanowi średnio miesięcznie około 3 220 świadczeń na kwotę: **4 128 187,40 zł.**

Dodatki energetyczne

W 2020 roku zgodnie z Uchwałą nr PR.0007.5.2014 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 30 stycznia 2014 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, realizował zadanie związane z wypłatą dodatków energetycznych. Dodatek energetyczny, to świadczenie, które wprowadzone zostało zmianą ustawy z dnia 10.04.1997 r. - Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz.755 z późn. zm.). Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy, to według ustawy osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy, a która jest stroną umowy

kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny przyznaje się na okres na jaki przyznany jest dodatek mieszkaniowy.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, ale wypłacają go gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa.

W 2020 roku wpłynęło 1 771 wniosków o przyznanie dodatków energetycznych, a wydano 1 749 decyzji.

11. DZIAŁ KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Dział Klub Integracji Społecznej realizuje działania związane w szczególności z bezrobociem, bezdomnością, pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także zapobieganiem wykluczeniu społecznemu z innych przyczyn.

Wymienione problemy społeczne bardzo często występują w połączeniu ze sobą i rzeczywiste efekty pracy socjalnej może dać jedynie skuteczna oferta pomocy na kilku płaszczyznach pomocy m.in. zawodowej, mieszkaniowej oraz zdrowotnej w przypadku uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Podejmowane przez Dział zadania są odpowiedzią na problemy i potrzeby klientów oraz pozostałych mieszkańców Rudy Śląskiej.

I. Bezrobocie

1. Zorganizowano i przeprowadzono zajęcia z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej klientów pomocy społecznej. Łącznie zorganizowano 1 grupę zajęciową, dla 6 osób w ramach „Warsztatu edukacyjno- rozwojowego dla osób bezrobotnych”,

Efekt:

6 osób wzięło udział w zajęciach z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej, uzyskując wiedzę obejmującą m.in. aktywne metody samodzielnego poszukiwania zatrudnienia oraz podstawy komunikacji interpersonalnej przygotowującej do kontaktu z pracodawcą. Ilość osób na zajęciach została ograniczona z uwagi na pandemię. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne działalność Klubu Integracji Społecznej była częściowo zawieszona w związku z tym nie było możliwości zorganizowania zajęć dla większej ilości grup.

2. Z poradnictwa indywidualnego o charakterze zawodowym skorzystały 95 osób. Udzielono 179 porad (m.in. wydawanie ofert pracy 109). Z uwagi na zagrożenie epidemiczne działalność Klubu Integracji Społecznej była częściowo zawieszona, w związku z tym liczba przyjętych osób był ograniczona.

Efekt:

13 osób podjęło pracę.

3. Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej, dzięki którym mogą oni przygotować się do skutecznego poszukiwania pracy, aktywności zawodowej a także wzmacniają nawyki i dyscyplinę pracowniczą. Ponadto prace społecznie użyteczne mają przyczynić się do zmiany wizerunku osoby bezrobotnej i wzmocnienia odpowiedzialności społecznej, a także dać możliwość aktywności osobom, które z różnych przyczyn nie mogą podjąć pracy na otwartym rynku pracy.

Efekt:

1. Zorganizowano program prac społecznie użytecznych w mieście. W ramach tego programu w 2020 roku, tutejszy MOPS dysponował 67 miejscami od II/2020 do XII/2020. Do prac społecznie użytecznych zaproponowano - 124 osoby, prace podjęto 60 osób. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne działalność Klubu Integracji Społecznej była okresowo zawieszona w związku z tym nie realizowano w tym czasie prac społecznie użytecznych.

2. W ramach prac społecznie użytecznych wykonano:

- we współpracy z Referatem Dzielnicowych Straży Miejskiej sprzątanie zanieczyszczonych mniejszych terenów miejskich - 18 działek co daje 21.720 litrów odpadów, przedmioty wielkogabarytowe oraz odpady roślinne
- prace remontowe Sekcja Pracowników Socjalnych Ruda 1
- prace remontowe mieszkania niepełnosprawnej klientki
- prace porządkowe współpraca z MPGM TBS Sp. zoo Park przy ul. Hallera, Park Dworski Góra Antonia
- prace porządkowe na terenie Komendy Miejskiej Policji
- prace remontowe w pomieszczeniach PAL w Rudzie
- prace remontowo porządkowe na terenie DPS Sw Elżbieta
- prace remontowe w Dziale Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi MOPS
- prace remontowe w Dziale Finansowo - Księgowym MOPS
- prace porządkowe w SP 23
- prace porządkowe na terenie MOPS i mieszkań chronionych treningowych
- prace remontowe - łazienka w mieszkaniu chronionym treningowym
- prace remontowe mieszkanie chronione treningowe ul. Piernikarczyka 6/102
- prace remontowe mieszkanie chronione treningowe Piernikarczyka 6/9
- prace remontowe mieszkanie chronione wspierane Matejki 9
- prace remontowe mieszkanie chronione treningowe ul. Ks. Niedzieli 53/3

Zdecydowana większość uczestników programu, którzy brali udział w pracach społecznie użytecznych, poprzez wykonywanie zadań w ramach obowiązków pracowniczych poprawiła swoje funkcjonowanie. Poprawie uległa dyscyplina pracownicza. Istotnym elementem programu jest możliwość uzyskania przez osoby biernie zawodowo dodatkowego dochodu. Prace społecznie użyteczne stanowią zarówno narzędzie aktywizujące osoby bezrobotne, jak i narzędzie szeroko rozumianej pracy socjalnej, dzięki któremu można pomóc osobie w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej brakiem pracy, ale również dają możliwość zweryfikowania autentyczności deklaracji chęci podjęcia zatrudnienia. Ponadto realizacja prac społecznie użytecznych pozwala na zauważenie

u klienta innych problemów, które do tej pory nie były zdiagnozowane np. przemoc czy problem alkoholowy. Dzięki tej formie pracy umożliwiono aktywizację osobom, które z różnych przyczyn nie mogły podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Niniejszy program jest często jedyną szansą na aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych w wieku 50+, bezdomnych, uzależnionych po leczeniu odwykowym oraz matek samotnie wychowujących małe dzieci. Program prac społecznie użytecznych jest często pierwszym etapem poprzedzającym powrót klienta do zatrudnienia w ramach otwartego rynku pracy. Ponadto praca na rzecz Miasta spowodowała wzrost poczucia odpowiedzialności społecznej za wspólne dobro i poprawę wizerunku osoby bezrobotnego klienta pomocy społecznej.

II. Bezdomność

1. Dział Klub Integracji Społecznej obejmuje wsparciem osoby bezdomne przebywające na terenie Miasta oraz takie, których ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Rudy Śląskiej. W ramach podejmowanych czynności pracownicy socjalni kierowali takie osoby do całodobowego schroniska (zgodnie z podpisaną umową), do Domu Samotnej Matki (zgodnie z podpisaną umową), prowadzili pracę socjalną z osobami przebywającymi w Noclegowniach Miejskich w Rudzie Śląskiej a także z bezdomnymi, którzy przebywają w innych miejscach na terenie Miasta. Ponadto pracownicy socjalni współpracowali z Ośrodkami Pomocy Społecznej i placówkami na terenie całego kraju w zakresie pomocy osobom bezdomnym, zgodnie z ich ostatnim miejscem stałego zameldowania.

Efekty:

- współpracowano ze 119 osobami bezdomnymi mężczyznami, 30 kobietami wraz z 31 dziećmi

Ponadto:

- 12 osób podjęło zatrudnienie na ogólnym rynku pracy,
  - 34 osoby zostało skierowanych na leczenie odwykowe.
2. Motywowanie osób bezdomnych do zmiany swojej trudnej sytuacji życiowej poprzez prowadzenie codziennych spotkań społeczności mieszkańców Noclegowni Miejskich w Rudzie Śląskiej. Łącznie odbyło się 46 spotkań w ramach grupy o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym oraz wspierającym.
  3. W sezonie zimowym 2020/2021 zawieszono wieczorne patrole pracowników socjalnych ze Strażą Miejską z uwagi na zagrożenie epidemiczne.

Efekty:

Pracownicy MOPS w godzinach swojej pracy na bieżąco monitorowali miejsca, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne motywując je do skorzystania z noclegowni, z pomocy społecznej i proponując ciepłe napoje.

Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - 12

III. Działania edukacyjne o charakterze profilaktycznym

W 2020 roku przewidziano poprowadzenie zajęć grupowych motywujące do trzeźwego stylu życia a także zajęcia edukacyjne dla klientów pomocy społecznej o tematyce związanej z FAS/FAE.

Efekty:

Z uwagi na pandemię i związane z nią okresowe zawieszenie działalności działu a także ograniczenia związane z zajęciami grupowymi nie przeprowadzono zajęć motywujących do trzeźwego stylu życia. W zajęciach z zakresu FAS/FAE wzięły udział 4 osoby.

Inne zadania realizowane przez Dział:

1. Realizacja projektów ujętych w Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Rudzie Śląskiej, w szczególności w zakresie bezrobocia i bezdomności. Prowadzenie ich ewaluacji oraz bieżącej sprawozdawczości.
2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Rudzie Śląskiej w oparciu o porozumienie o współpracy.
3. Nadzór techniczny nad mieszkaniami chronionymi treningowymi będącymi w zasobach MOPS.
4. Przygotowywanie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji rocznego planu potrzeb w sprawie prac społecznie użytecznych.
5. Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i wyznaniowymi w zakresie wsparcia osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

12. DZIAŁ REALIZACJI PROJEKTÓW

W 2020 r. Dział Realizacji Projektów (DRP) zakończył realizację projektu:

1. „Ruda Śląska - nowa szansa” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020* Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.6 *Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty OPS i PCPR*. Okres realizacji projektu (wydłużony z uwagi na pandemię COVID-19): 1.04.2018 r. - 31.07.2020 r.

W ramach projektu w 2020 r. wydatkowano 107 643,15 zł.

Łącznie, projekt o wartości 943 803,61 zł rozliczono na poziomie 767 969,76 zł (2018: 319 615,58 zł, 2019: 340 711,03 zł, 2020: 107 643,15 zł), w tym 115 195,47 zł w ramach wkładu własnego (2018: 47 504,05 zł, 2019: 67 691,42 zł).

W ramach projektu łącznie podpisano 83 kontrakty socjalne z osobami bezrobotnymi/biernymi zawodowo (2018: 63 osoby i 2019: 20 osób). W 2020 r. zaplanowano realizację ostatniej formy

wsparcia, ale z uwagi na rozprzestrzeniającą się pandemię COVID - 19 odbyła się w terminie późniejszym niż planowano, a okres realizacji projektu za zgodą Instytucji Zarządzającej został wydłużony do 31.07.2020 r.

W wyniku realizacji projektu „Ruda Śląska - nowa szansa” osiągnięto następujące wskaźniki:

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 83 osoby (57 kobiet; 26 mężczyzn),
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 6 osób (3K; 3M),
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - 22 osoby (14 kobiet; 8 mężczyzn),
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu - 20 (11 kobiet; 9 mężczyzn),
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu - 25 (20 kobiet; 5 mężczyzn),
- Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych - 12 osób (10 kobiet; 2 mężczyzn).

Ponadto, Dział przystąpił do realizacji trzech nowych projektów, tj.

2. **„Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej”** projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020* Osi Priorytetowej II *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*, Działania 2.5. *Skuteczna pomoc społeczna*. Okres realizacji projektu: 1.01.2020 r. - 30.11.2021 r. Wartość projektu wynosi: 711 040,00 zł i nie wymaga wkładu własnego. W 2020 r. wydatkowano 218 656,23 zł.

Do projektu przystąpiło 117 pracowników tut. Ośrodka (105 kobiet, 12 mężczyzn). Celem głównym projektu jest wdrożenie w MOPS nowego schematu organizacyjnego, zgodnie z art. 110a ustawy o pomocy społecznej i wprowadzanie rozwiązań modelowych oddzielenia pracy socjalnej od świadczeń poprzez wyodrębnienie w strukturze Ośrodka: stanowisk ds. pierwszego kontaktu, zespołu ds. pracy socjalnej w zakresie pracy socjalnej, zespołu ds. usług oraz zespołu ds. świadczeń w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie świadczeń.

W ramach projektu odbyły się wykłady eksperckie na temat planowanych zmian organizacyjnych, szkolenia grupowe z zakresu zapoznania z założeniami nowego modelu rozdzielania pracy socjalnej od świadczeń i usług, a także konsultacje z ekspertem dla kadry zarządzającej oraz spotkania informacyjne z ekspertem dla uczestników projektu. Dla potrzeb projektu zatrudniono 2 pracowników socjalnych.

W zakresie realizowanego projektu Beneficjent został poddany kontroli na zlecenie Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, w efekcie której w dniu 22.10.2020 r. odbyła się wizyta monitoringowa

nr 103/K/19-20/WM(DWF.224.2020), natomiast w terminie 2-4.11.2020 r. odbyła się kontrola planowa nr 103/K/19-20/p(dwf.194.2020). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. „**Ruda Śląska dla rodzin**” projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020* Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.2 *Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne*, Poddziałania 9.2.1 *Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT Subregion Centralny RPO WSL 2014-2020*. Umowa podpisana dnia 23.04.2020 r. Okres realizacji projektu: 1.06.2020 r. - 31.05.2022 r. Wartość projektu wynosi: 1 312 674,40 zł, w tym 7% wkładu własnego (91 887,21 zł). W efekcie realizowanych działań w 2020 r. wydatkowano 156 327,88 zł, w tym 27 953 zł w ramach wkładu własnego.

Projekt adresowany jest do 64 rodzin wieloprotblemowych i zakłada rozwój usług społecznych świadczonych w tut. Ośrodku poprzez zaangażowanie 3 nowo zatrudnionych asystentów rodzin, 2 psychologów, pedagoga i logopedę. W 2020 r. podpisano 46 kontraktów socjalnych (36 kobiet, 10 mężczyzn), a ich realizację nadzorowało dwóch pracowników socjalnych (finansowanych ze środków MOPS). Realizację projektu w znacznym stopniu utrudniała rozprzestrzeniająca się pandemia koronawirusa, w efekcie której zaplanowane w projekcie warsztaty oraz integracyjne działania środowiskowe zostały przesunięte na termin późniejszy.

4. „**Ruda Śląska - koPALnia możliwości**” projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020* Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.5 *programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - konkurs*. Umowę podpisano dnia 31.12. 2020 r. Okres realizacji projektu: 1.01.2020 r. - 31.12.2022 r. Wartość projektu wynosi: 2 720 326,28 zł, w tym 15% wkład własny (408 048,95 zł). W 2020 r. wydatkowano 444 817,99 zł, w tym 69 055,63 zł wkładu własnego.

W ramach projektu podjęto realizację trzech programów aktywności lokalnej PAL, tj. kontynuację PAL na osiedlu Kaufhaus, nowego PAL w dzielnicy Ruda oraz nowego PAL dla osób z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej. Dotychczas projekt realizowany był częściowo ze względu na rozprzestrzeniającą się pandemię koronawirusa oraz konieczność zaangażowania środków własnych (do czasu otrzymania I transzy dotacji).

W ramach PAL dla osób bezradnych ws. opiekuńczo - wychowawczych kontrakty socjalne podpisało 28 osób (13 kobiet, 5 mężczyzn). Rodziny objęte były **intensywną pracą socjalną** oraz **usługami asystentów rodzin**, a ich przedstawicielki dodatkowo brały udział w **grupach samopomocowych**. Ponadto, kontrakty socjalne podpisało 31 uczestników/czek PAL na osiedlu Kaufhaus (27 kobiet, 4 mężczyzn) oraz 34 osoby w dzielnicy Ruda (32 kobiety, 2 mężczyzn), w ramach których przez cały

rok objęci/te byli/ty **pracą socjalną** oraz uczestniczyli/ty w **cyklicznych spotkaniach świetlicowych** z animatorami lokalnymi (średnio 2 razy w tygodniu), w **wyjściu do instytucji kultury oraz w wyjazdach edukacyjno - integracyjnych** (Ogród Botaniczny w Mikołowie Bujakowie, Park Krajobrazowy i Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach, Zespół Pałacowo-Parkowy w Koszęcinie, Jezioro w Tychach Paprocanach).

Ponadto, w ramach animacji lokalnej:

- zorganizowano szósty sezon amatorskiej ligi piłki nożnej dla młodzieży **Asfalciok Liga Futbol** na Kaufhausie wraz z finałowym Turniejem o Puchar Dyrektora MOPS oraz siódmy **Turniej Mikołajkowy**;
- przygotowano wydarzenie plenerowe **Odpust u Alberta**;
- prowadzono **zajęcia ogrodowe** w ogródkach społecznych prowadzonych przy świetlicach;
- zapewniono kontynuację darmowych usług **punktu pralniczego i łaźni** na Osiedlu Kaufhaus;
- kontynuowano współpracę z księdzem Tomaszem - duszpasterzem osiedla Kaufhaus w zakresie spotkań z mieszkańcami, organizowania nabożeństw w świetlicy, wyjazdów edukacyjno - integracyjnych czy wigilii.

Ponadto, w ramach realizowanych projektów 11 rodzin otrzymało przydział mieszkania socjalnego wyremontowanego w ramach projektu ZIT „*Adaptacja lokali mieszkalnych i użytkowych na mieszkania socjalne w Rudzie Śląskiej - etap I i II*” współfinansowanego z EFRR w ramach 10.2.1. RPO WSL *Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych - ZIT*.

W skład DRP wchodził: kierownik Działu, starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator, specjalista i czterech aspirantów pracy socjalnej. Trzy etaty były finansowane z dotacji projektu, jeden stanowił wkład własny, a trzy były częściowo finansowane w ramach kosztów pośrednich.

Do zakresu zadań Działu należało:

1. Gromadzenie informacji na temat aktualnych możliwości pozyskiwania środków unijnych.
2. Bieżące zaznajamianie się ze zmianami w Wytycznych dotyczących realizacji projektów oraz instrukcji wypełniania Lokalnego Systemu Informatycznego 2014 i Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL 2014.
3. Przygotowywanie wniosków o dofinansowanie projektów, wniosków o płatność, harmonogramów płatności i innej wymaganej dokumentacji w zakresie realizacji projektów.
4. Zarządzanie projektami, ich bieżący monitoring i rozliczanie wydatków.
5. Gromadzenia danych niezbędnych do sprawozdawczości i rozliczenia projektów.
6. Prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych projektów.
7. Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

W strukturach DRP funkcjonował również **Zespół ds. Organizacji Pozarządowych** skupiający konsultanta - koordynatora, konsultanta i specjalistę.

Do zadań Zespołu należało:

I. Obsługa procesu przekazywania i realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez organizacje pozarządowe:

- 1) ilość zorganizowanych w 2020 roku otwartych konkursów ofert: - 11, (w tym m.in.: przygotowywanie projektów ogłoszeń o otwartych konkursach ofert oraz zarządzeń na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej, obsługa techniczno - administracyjna Komisji Konkursowej, m.in.: ustalanie terminu i miejsca posiedzenia Komisji, informowanie członków Komisji o terminie i miejscu posiedzenia Komisji, przygotowywanie dokumentacji Komisji (m.in. listy obecności, oświadczenia członków Komisji, karty oceny merytorycznej i formalnej, protokół), udział w Komisjach konkursowych, podawanie informacji o konkursie i wynikach konkursu ofert do wiadomości publicznej),
- 2) ilość opracowanych projektów umów i aneksów do umów - 12,
- 3) ilość przeprowadzonych działań monitorujących realizację zawartych umów - na bieżąco,
- 4) ilość przeprowadzonych konsultacji indywidualnych z przedstawicielami organizacji realizujących zadania na podstawie zawartych umów - na bieżąco,
- 5) współpraca z Zespołem ds. Kontroli w zakresie kontroli merytorycznej zadań realizowanych przez ZOP,
- 6) monitorowanie poprawności realizacji zadań, zgodnie z umowami prowadzonymi przez Zespół, analiza sprawozdań z realizacji zadań zleconych organizacjom (półrocznych, rocznych i końcowych) wpływających do ZOP, pod względem merytorycznym, ilość zweryfikowanych sprawozdań ogółem: 28, ilość zweryfikowanych zestawień miesięcznych: 24,
- 7) przygotowywanie dyspozycji wypłaty środków - na bieżąco,
- 8) ilość przeprowadzonych rozmów w sprawie wolontariatu oraz z wolontariuszami: 4.

II. Inne zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi:

- 1) Koordynacja dystrybucji żywności w Mieście Ruda Śląska w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Podprogram 2019). W ramach Podprogramu 2019 przekazano Caritas Archidiecezji Katowickiej 874 skierowania dla 2 259 osób najbardziej potrzebujących. Łącznie do mieszkańców miasta Ruda Śląska trafiło ponad 111 ton artykułów spożywczych.
- 2) Koordynacja dystrybucji żywności w ramach POPŻ 2014 - 2020 wśród osób bezdomnych we współpracy z Ośrodkiem dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” i Noclegowniami Miejskimi w Rudzie Śląskiej.
- 3) Współpraca z Caritas w zakresie realizacji na terenie Miasta Ruda Śląska działań towarzyszących mających na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji w zakresie

prowadzenia gospodarstwa domowego realizowanych w ramach POPŻ 2014-2020 (rekrutacja, dokumentacja, dystrybucja artykułów do realizacji warsztatów oraz nagród itp.).

- 4) Współpraca przy realizacji Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniora,
- 5) Współpraca z Caritas w zakresie realizacji zadania publicznego współfinansowanego ze środków Województwa Śląskiego w ramach małych grantów senioralnych „Śląskie dla Seniora” (rekrutacja, dokumentacja, dystrybucja paczek itp.).
- 6) Wsparcie organizacji pozarządowych w czasie pandemii (w szczególności wsparcie informacyjno - doradcze, informowanie o możliwości uzyskania wsparcia (w szczególności środków ochronnych) w ramach programów, kontakt z Powiatową Stacją Sanitarno Epidemiologiczną w zakresie możliwości przeprowadzenia testów laboratoryjnych w kierunku wykrycia obecności wirusa SARS-COV-2 wśród osób kierowanych interwencyjnie do ośrodków wsparcia itp.).
- 7) Udział w Zespołach Inicjatywno - Doradczych oraz innych spotkaniach organizowanych przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Organizacji Pozarządowych.
- 8) Gromadzenie informacji na temat istniejących możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw, i przekazywanie danych o konkursach pracownikom Ośrodka, a także organizacjom pozarządowym realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw.
- 9) Sporządzanie sprawozdawczości i informacji z zakresu realizowanych zadań.

Zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, organy administracji rządowej i samorządowej, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej. Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Do zlecenia zadań, o których mowa wyżej stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku 2020 zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowało łącznie 6 uprawnionych podmiotów:

- Ośrodek Święta Elżbieta, Ruda Śląska 41 - 700 ul. Wolności 30;
- Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza 43- 190 Mikołów ul. Okrzei 27;
- Ośrodek dla Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej, 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103;
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Chorzowie, 41-506 Chorzów, ul. Czysta 7;
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne z siedzibą w Kluczach 32-310, ul. Bolesławska 23;
- Caritas Diecezji Sosnowieckiej, 41-200 Sosnowiec, ul. Korczaka 5.

Łącznie Mikołów ul. w 2020 roku dotowano 11 wniosków:

1. Udzielanie schronienia osobom bezdomnym (w tym niepełnosprawnym) z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. (Liczba miejsc: 22; Liczba osób objętych pomocą: 28).
2. Zapewnienie okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży osobom z terenu Miasta Ruda Śląska”. (Liczba miejsc: 5; Liczba osób objętych pomocą: 10).
3. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 1 (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 13).
4. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 2 (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 12).
5. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 48 osób. Liczba osób objętych pomocą: 49, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 34).
6. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych (Liczba miejsc: 53 osoby. Liczba osób objętych pomocą: 57, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 45).
7. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (Liczba miejsc: 90 osób. Liczba osób objętych pomocą: 125, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 123).
8. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 95 osób. Liczba osób objętych pomocą: 96, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 79).
9. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy w dzielnicy Ruda. (Liczba miejsc: 21. Liczba osób objętych pomocą: 23).
10. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy w dzielnicy Halemba. (Liczba miejsc: 43. Liczba osób objętych pomocą: 46).
11. Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia. (Liczba osób objętych pomocą: 2).

Reasumując:

LICZBA DOTOWANYCH WNIOSKÓW	11
LICZBA PODMIOTÓW	6
WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z BUDŻETU MIASTA RUDA ŚLĄSKA PRZEKAZANYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ	Łączna kwota dotacji: 10 860 933,34 zł w tym: – Środki z Budżetu Miasta: 5 147 038,34 zł, – Środki Wojewody Śląskiego: 5 713 895,00 zł.

13. DZIAŁ OBSŁUGI STRON

Do zadań działu należy kompleksowa obsługa klienta w zakresie przyjmowania wniosków, na podstawie których ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, pomocy materialnej uczniom, zasiłku dla opiekuna, świadczenia „Za życiem” świadczenia „Dobry start” oraz wydawanie zaświadczeń na podstawie wniosku „Czyste powietrze”.

Dział zajmuje się również obsługą klientów pomocy społecznej, obsługą dłużników alimentacyjnych i obsługą nienależnie pobranych świadczeń.

Dział Obsługi Stron realizuje zadania m.in. w oparciu o przepisy następujących ustaw:

- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa Prawo ochrony środowiska,
- ustawa o pomocy społecznej,
- Kodeks postępowania administracyjnego wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.

Do podstawowych zadań Działu Obsługi Stron należy:

- 1) przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do:
  - zasiłku rodzinnego z dodatkami,
  - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,

- świadczenia rodzicielskiego,
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- świadczenia pielęgnacyjnego,
- specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- zasiłku dla opiekuna,
- świadczenia wychowawczego (500+),
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- stypendium szkolnego,
- zasiłku szkolnego,
- świadczenia „Za życiem”,
- świadczenia „Dobry start”
- „Czyste powietrze”.

oraz:

- 2) przyjmowanie wszelkiej dokumentacji z wezwań, zobowiązań oraz ich merytoryczna kontrola;
- 3) prowadzenie ewidencji przyjętych wniosków;
- 4) wprowadzanie wniosków do systemu informatycznego;
- 5) przygotowywanie materiałów informacyjnych dla świadczeniobiorców;
- 6) wszechstronna pomoc i udzielanie informacji klientom;
- 7) przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami i odbieranie od nich oświadczeń majątkowych;
- 8) przyjmowanie wniosków z dokumentacją dotyczącą umorzeń, rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności nienależnie pobranych świadczeń, należności z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego;
- 9) przyjmowanie i wydawanie zaświadczeń, talonów, decyzji, wniosków o lokale socjalne i umorzenia zaległości czynszowych;
- 10) przyjmowanie faktur i rachunków dokumentujących wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia.

W 2020 roku Dział Obsługi Stron przyjął:

- **2 408** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami,
- **547** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami drogą elektroniczną,
- **582** wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka
- **301** wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka drogą elektroniczną
- **756** wniosków o fundusz alimentacyjny,
- **76** wniosków o fundusz alimentacyjny drogą elektroniczną,
- **255** wniosków o świadczenie rodzicielskie,
- **110** wniosków o świadczenie rodzicielskie drogą elektroniczną
- **1 176** wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- **98** wniosków o zasiłek pielęgnacyjny drogą elektroniczną
- **299** wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,

- 30 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne drogą elektroniczną
  - 2 wnioski o specjalny zasiłek opiekuńczy,
  - 481 wniosków o świadczenie wychowawcze 500+,
  - 1 299 wniosków o świadczenie wychowawcze 500+ drogą elektroniczną,
  - 1 344 wnioski o świadczenie „dobry start”,
  - 10 270 wniosków o świadczenie „dobry start” drogą elektroniczną,
  - 150 wniosków o stypendium szkolne,
  - 5 wniosków o zasiłek szkolny,
  - 13 wniosków „za życiem”,
  - 3 wnioski „za życiem” drogą elektroniczną
  - 3 wnioski „czyste powietrze”
  - 83 wnioski do ŚUW (Śląski Urząd Wojewódzki),
  - 10 190 dostarczonych dokumentów,
  - 2 980 dokumentów dostarczonych za pomocą skrzynki podawczej,
  - 127 przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych,
  - 45 próśb o umorzenie/rozłożenie na raty,
  - 1 163 wnioski o wydanie zaświadczenia,
- oraz wydano klientom:
- 968 talonów,
  - 248 decyzji z pomocy społecznej,
  - 1 082 zaświadczenia.

W 2020r. łączna suma załatwionych spraw przez pracowników Działu Obsługi Stron wyniosła **36 956**. Dla porównania w 2019 roku była to suma 57 285. W 2020r. możliwość złożenia dokumentów drogą internetową również została wykorzystana przez mieszkańców Rudy Śląskiej. Elektronicznie w 2020r. przesłano 12 734 wnioski, a w wersji papierowej przyjęto 7 557 wniosków. Pozostałe sprawy czyli: 16 665 spraw stanowi ilość dostarczonych dokumentów, przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych, wydanych talonów, zaświadczeń itd. W 2020r. widoczna jest tendencja malejąca w ilości dostarczonych wniosków i dokumentów w stosunku do lat ubiegłych, gdyż między innymi świadczenie wychowawcze zgodnie z ustawą było przyznane do maja 2021r. i w związku z tym w 2020r. były składane wnioski wyłącznie na nowo narodzone dzieci. Od marca 2020r. praca w Dziale Obsługi Stron dostosowana była do panującego stanu w związku z zagrożeniem epidemiologicznym Covid-19 poprzez nałożenie nowych obowiązków wynikających z zagrożenia. Podjęto szereg działań w celu uniknięcia zarażenia się pracowników i rozprzestrzenianiu się wirusa w Ośrodku. Do Działu Obsługi Stron zostały skierowane nowe zadania, które miały na celu pobieranie korespondencji z innych instytucji (Policja, Poczta Polska, Kancelarie komornicze, Sądy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze, Szkoły i Przedszkola, MPGM). Kolejnym krokiem było utworzenie skrzynki podawczej, która została umieszczona przy wejściu do Ośrodka, do której klienci mogli dostarczać brakujące dokumenty

i składać wnioski. Skróciło to okres oczekiwania na obsługę bezpośrednią klientów na korytarzu i zapobiegło zbyt bliskim kontaktom w czasie trwania pandemii.

W dalszym ciągu szereg potrzebnych informacji pozyskanych zostało przez pracowników działu samodzielnie z dostępnych systemów komputerowych wzorem lat poprzednich:

- system MF (rozliczenie podatkowe),
- system pesel (dane osobowe),
- system ZUS (udostępnienie danych),
- system EKSMOoN (dane o niepełnosprawności),
- system CBB (centralna baza beneficjentów),
- system NFZ (weryfikacja danych).

Systemy te pozwalają na szybszą weryfikację danych klienta.

14. ZESPÓŁ SAMODZIELNYCH STANOWISK

Zespół samodzielnych stanowisk wykonuje zadania:

- a) związane z kontrolą zarządczą,
- b) związane z aktualizacją i obsługą Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030,
- c) związane z przeprowadzaniem kontroli,
- d) związane z przeprowadzaniem audytu wewnętrznego,
- e) związane z ochroną danych osobowych.

W ramach zadań realizowanych przez **stanowisko ds. kontroli** przeprowadzono ogółem 6 kontroli (w 23 jednostkach kontrolowanych), w tym 4 kontrole zgodnie z planem kontroli i 2 kontrole poza planem kontroli.

Kontroli poddano:

1. Rodzinny Dom Dziecka Nr 3 w Rudzie Śląskiej przy ul. Lecha 10.
2. Dział Świadczeń Rodzinnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej ul. Markowej 20.
3. Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach ul. Bolesławska 23.
4. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego - Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Rudzie Śląskiej, Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Rudzie Śląskiej, Rodzinny Dom Dziecka Nr 3 w Rudzie Śląskiej; rodziny zastępcze zawodowe, w tym rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i rodzinny dom dziecka, działające na terenie Miasta Ruda Śląska

oraz Zawady Książęcej, gdzie sprawowana jest piecza zastępcza nad dziećmi z Miasta Ruda Śląska.

5. Ośrodek Święta Elżbieta w Rudzie Śląskiej ul. Wolności 30 - Placówka Socjalizacyjna nr 1 przy ul. Ściegiennego 6/2 oraz Placówka Socjalizacyjna nr 2 przy ul. Ściegiennego 6/3 w Rudzie Śląskiej.
6. Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa- Warsztat Terapii Zajęciowej w Rudzie Śląskiej ul. Kłodnicka 91.

Sporządzono łącznie 6 protokołów kontroli. Wydano 2 zalecenia pokontrolne.

Opracowano plan kontroli na 2021r. oraz sporządzono sprawozdanie z realizacji planu kontroli za 2019r.

W niektórych kontrolach uczestniczyli upoważnieni pracownicy innych działów, zespołów celem wsparcia merytorycznego.

W roku sprawozdawczym **audytor wewnętrzny** przeprowadził trzy zadania audytowi zgodnie z planem audytu na 2020 r.:

1. Postępowanie w sprawie dłużników alimentacyjnych (Dział Świadczeń Alimentacyjnych),
2. Prace społecznie użyteczne (Dział Klub Integracji Społecznej),
3. Polityka Bezpieczeństwa Informacji (Inspektor Ochrony Danych) - zadanie przeprowadzane co roku z uwagi na obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji zgodnie z § 20 ust.2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

W 2020r. audytor wewnętrzny sporządził plan audytu na 2021r. oraz sprawozdanie z realizacji planu audytu wewnętrznego za rok 2019.

Dodatkowo audytor wewnętrzny uczestniczył w kontrolach: działu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostki podległej.

W roku sprawozdawczym **Inspektor Ochrony Danych** przeprowadził 3 audyty planowe zgodnie z planem audytów na 2020r.

Sprawdzeniu poddano następujące zbiory:

1. Asystent Rodziny - za który odpowiada Dział ds. Asysty Rodzinnej w miejscu,
2. Skazani skierowani do wykonywania nieodpłatnie prac społecznych - za który odpowiada Dział Organizacji i Spraw Pracowniczych w miejscu,
3. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” - za który odpowiada Dział Świadczeń Wychowawczych w miejscu.

4. Dobry sart - za który odpowiada Dział Świadczeń Wychowawczych w miejscu.

W związku z przeprowadzonymi sprawdzeniami/audytami sporządzono 3 protokoły. Wszystkie audyty planowe zostały przeprowadzone wspólnie z Administratorem Systemów Informatycznych.

Ponadto Inspektor Ochrony Danych w 2020r.:

1. przeszkolił 58 osób z zakresu ochrony danych osobowych,
2. wydał 461 upoważnień do przetwarzania danych osobowych,
3. dokonał 5 aktualizacji Polityki Ochrony Danych.

15. SAMODZIELNE STANOWISKO GŁÓWNEGO SPECJALISTY ds. ANALIZ SPOŁECZNYCH

W 2020 roku zrealizowano następujące zadania:

- 1) „Analiza powodów ubiegania się o pomoc społeczną w 2019 roku”, którą opracowano na podstawie:
  - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
  - danych Głównego Urzędu Statystycznego.
- 2) „Analiza powodów korzystania z świadczeń pomocy społecznej w latach 2016-2019”, którą opracowano na podstawie:
  - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
  - danych Głównego Urzędu Statystycznego.
- 3) „Ocena zasobów pomocy społecznej” za 2019 rok.
- 4) Ewaluacja programu „Aktywny samorząd” za 2019 rok, którą przygotowano na podstawie:
  - opracowania zebranych danych w wersji statystycznej i tabelarycznej
  - opracowania w wersji opisowej.

16. DZIAŁ TECHNICZNO - GOSPODARCZY z KANCELARIĄ

W roku 2020 Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią wykonywał następujące zadania:

1. Przeprowadził postępowania zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych oraz zgodnie z przepisami o zamówieniach na usługi społeczne:
  - 1) świadczenie usług pocztowych oraz realizację doręczeń przekazów pocztowych;
  - 2) realizację bonów towarowych dla osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego (500+);

- 3) realizację talonów dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
  - 4) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska;
  - 5) kompleksową obsługę prawną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej;
  - 6) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych mieszkańcom Rudy Śląskiej w miejscu ich zamieszkania.
2. Na podstawie rozeznania rynku udzielono następujących zamówień o wartości nie przekraczającej równowartości kwoty 30.000 Euro, których realizacja miała miejsce na podstawie przygotowanych umów:
- 1) zakup i dostawa materiałów biurowych;
  - 2) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek oraz akcesoriów komputerowych;
  - 3) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do kserokopiarek;
  - 4) zakup i dostawa środków czystości,
  - 5) konserwacja i naprawy kserokopiarek i telefaksów,
  - 6) usługi monitorowania i konserwacji systemów alarmowych,
  - 7) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska,
  - 8) zakup i dostawa biletów komunikacji miejskiej (we współpracy Działem Organizacji i Spraw Pracowniczych),
  - 9) świadczenie usług serwisowych systemu kolejkowego;
  - 10) wykonywanie usług przewozu sanitarnego (zabezpieczenia dzieci i przewóz osób dorosłych do domów pomocy społecznej),
  - 11) świadczenie usług pogrzebowych,
  - 12) wykonanie i dostawa druków wniosków, wywiadów, oświadczeń, itp.
3. Na podstawie zebranych ofert i jednorazowych zamówień dokonano zakupu towarów i usług: konserwacja i naprawa gaśnic w obiektach MOPS, zakup kserokopiarek, konserwacja urządzeń klimatyzacji w budynku przy ul. Markowej 20, konserwacje kotłów gazowych dwufunkcyjnych, drobne zakupy na potrzeby bieżącej działalności Ośrodka - materiały do napraw, narzędzia, wyposażenie pomieszczeń w telefony, czajniki, itp., zakup mebli i wyposażenia wnętrz biurowych, zakupy mebli, wyposażenia, skanera sprzętu komputerowego, zakup niszczarki o pojemności 55 l dla Działu Świadczeń Wychowawczych.
4. Sporządzono umowy na wykorzystanie samochodów prywatnych do celów służbowych.
5. Uprawnieni pracownicy Działu wydawali osobom korzystającym z pomocy MOPS karty przedpłacone, dostarczane przez ING Bank Śląski, służące do wypłaty zasiłków realizowanych przez Ośrodek, pomagając wielokrotnie w aktywowaniu tych kart i wyjaśniając kwestie sporne wymagające w kontakcie z bankiem.
6. Współpraca z Działem Klub Integracji Społecznej w realizacji zadań z wykorzystaniem pracowników społecznie użytecznych.

7. W ciągu minionego roku pracownicy działającej w ramach Działu Kancelarii zarejestrowali i nadali za pośrednictwem Poczty Polskiej 52115 sztuk różnego rodzaju przesyłek. Równocześnie zajmowali się obsługą zwrotów i rozdziałem potwierdzeń odbioru, a ponadto obsługiwali pocztę elektroniczną oraz centralę telefoniczną, skaner i fax.

Pracownicy Działu Techniczno - Gospodarczego z Kancelarią wykonywali również zadania, takie jak:

1. Przyjmowanie z innych działów materiałów do archiwum zakładowego, jak również udostępnianie na wniosek dokumentacji przechowywanej w archiwum.
2. Wyznaczanie zadań i nadzorowanie pracy osób skierowanych przez Sąd Rejonowy do odpracowania orzeczonych kar.
3. Wykonywanie drobnych napraw i prac konserwacyjnych w siedzibie MOPS, Sekcjach Pracowników Socjalnych mieszkaniach chronionych i readaptacyjnych, w tym:
  - naprawy urządzeń sanitarnych;
  - wymiany żarówek i świetlówek;
  - naprawy mebli biurowych, czajników, zamków, żaluzji, itp.;
  - wiercenie otworów, osadzanie kołków, montaż tablic, półek, itp..
4. Obsługa mieszkań chronionych i chronionych treningowych przez comiesięczne doładowywanie energii elektrycznej w mieszkaniach wyposażonych w liczniki przedpłatowe, podawanie odczytów wodomierzy do GSM „Luiza”, rozliczanie faktur za użytkowanie mieszkań.
5. Odbieranie od mieszkańców zbędnej odzieży i zabawek.
6. Przekazywanie we współpracy z pracownikami socjalnymi adresów do dystrybucji drewna pochodzącego z wycinek prowadzonych na terenie Miasta, z przeznaczeniem dla osób korzystających z pomocy Ośrodka.
7. Wykonywanie szeregu działań związanych z codzienną działalnością Ośrodka oraz powiązanych pośrednio z działalnością MOPS, w tym:
  - a) prowadzenie i aktualizacja Biuletynu Informacji Publicznej,
  - b) prowadzenie rejestru umów zawieranych przez MOPS,
  - c) przygotowanie i edycja informacji i ogłoszeń dotyczących działalności bieżącej MOPS oraz rozmieszczanie tych ogłoszeń w ustalonych miejscach;
  - d) kontrola wydatków na połączenia telefoniczne stacjonarne i komórkowe;
  - e) miesięczne rozliczenia mediów, usług telekomunikacyjnych i innych usług wykorzystywanych na potrzeby Działów zajmujących się wypłatą świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
  - f) aktualizacja list telefonów służbowych- komórkowych i stacjonarnych;
  - g) zamawianie pieczętek, tablic i druków;
  - h) zapewnienie ubezpieczenia pomieszczeń biurowych i sprzętu komputerowego;
  - i) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń i płatności;
  - j) zastępstwa w sekretariacie;
  - k) sprzątnięcie pomieszczeń biurowych i powierzchni użytkowych MOPS;
  - l) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń z właścicielami i zarządcami budynków, w których znajdują się mieszkania MOPS, itp.;

- m) przygotowanie sali konferencyjnej do spotkań, szkoleń, udział w przygotowaniu konferencji, itp.
8. Wykonywanie zadań związanych panującą pandemią Covid-19, w tym:
- a) zakupy środków ochrony indywidualnej - maseczek, przyłbic, rękawiczek jednorazowych, kombinezonów;
  - b) zakupy płynów i innych środków do dezynfekcji rąk i powierzchni;
  - c) zakupy przegród z tworzywa dla Działów mających bezpośredni kontakt z osobami przychodzącymi do Ośrodka i Sekcji Pracowników Socjalnych;
  - d) pozyskiwanie od różnych organizacji i stowarzyszeń środków ochronnych i przegród plexi pełniących funkcję ekranów ochronnych.
9. Udział w przygotowaniu przez Urząd Miasta postępowania na zakup i dostawę komputerów przenośnych oraz telewizora dla wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz dystrybucja zakupionego sprzętu wśród placówek i rodzin zastępczych.
10. Dystrybucja środków dezynfekcyjnych, maseczek i rękawiczek jednorazowych zakupionych przez Urząd Miasta w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
11. Obsługa bramki dezynfekującej ustawionej w budynku MOPS na zlecenie Urzędu Miasta, w tym przygotowanie i uzupełnianie roztworu płynu dezynfekującego, odpowietrzanie przewodów, udrażnianie dysz, itp.

VI. ZASOBY KADROWE MOPS

Wykaz pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej wg stanowisk na dzień 31.12.2020r. (stan zatrudnienia łącznie 278 osób), co stanowiło 272,38 etatu w tym 10 osób (9,50 etatów) przebywało na urloпах wychowawczych.

L.p.	Stanowisko	osoby
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	1
3.	Audytór wewnętrzny	1
4.	Główny księgowy	1
5.	Zastępca głównego księgowego	1
6.	Kierownik działu	16
7.	Zastępca kierownika działu	6
8.	Kierownik sekcji	1
9.	Główny specjalista	2
10.	Starszy specjalista	4
11.	Starszy specjalista ds. BHP	1
12.	Specjalista	13
13.	Konsultant - koordynator	3
14.	Konsultant	7
15.	Psycholog	5
16.	Terapeuta	1
17.	Kierownik Sekcji Pracowników Socjalnych	6
18.	Starszy specjalista pracy socjalnej -koordynator	2
19.	Starszy specjalista pracy socjalnej	2
20.	Specjalista pracy socjalnej	34
21.	Starszy pracownik socjalny	17
22.	Pracownik socjalny	9
23.	Aspirant pracy socjalnej	6
24.	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	5
25.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	3
26.	Starszy asystent rodziny	2
27.	Asystent rodziny	3
28.	Młodszy asystent rodziny	7
29.	Starsza księgową	4
30.	Księgową	4
31.	Informatyk	2
32.	Pedagog	1

33.	Starszy inspektor	29
34.	Inspektor	14
35.	Podinspektor	20
36.	Referent	8
37.	Pomoc administracyjna	19
38.	Sekretarka	1
39.	Sprzątaczką	11
40.	Robotnik gospodarczy	2
41.	Instruktor reintegracji zawodowej	2
42.	Inspektor Ochrony Danych	1
	RAZEM	278

W roku 2020 (stan na 31.12.2020) na podstawie umów na czas określony zatrudnionych było łącznie **29 osób**, w tym w ciągu roku po naborze na wolne stanowisko urzędnicze zatrudniono **1 osobę**.

W 2020 roku 1 pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej ukończył wyższe studia licencjackie oraz 1 osoba ukończyła wyższe studia magisterskie.

Wykształcenie pracowników Ośrodka:

- wyższe - 216 osób,
- średnie - 53 osoby (23 średnie zawodowe i 12 ogólnokształcące + 18 policealne),
- zasadnicze zawodowe - 5 osób,
- podstawowe - 4 osoby.

Szkolenia pracowników

Ilość odbytych szkoleń ogółem - 19

W tym:

- szkolenia płatne - 3
- szkolenia bezpłatne -16

W 2020 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach i konferencjach:

- Zmiany w egzekucji administracyjnej nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, świadczeń dobry start, należności i wydatków na gruncie ustawy o pomocy społecznej.
- Świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze 500 PLUS - aktualne problemy.
- Regionalna konferencja upowszechniająca model Centrum Usług Społecznych.
- Budowanie lokalnego systemu wsparcia rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów finansowych.

- Konferencja regionalna podsumowująca w województwie śląskim realizację rządowych programów społecznych.
- Szkolenie dotyczące problematyki handlu ludźmi i współczesnego niewolnictwa.
- Konferencja „Dostępność Plus w Województwie Śląskim - perspektywa różnych sektorów”.
- Konferencja z okazji rozpoczęcia działalności Hubu Innowacji Społecznych w Katowicach.
- Konferencja online FAScynujące Rozmowy na XX-lecie.
- Śląskie Forum Pomocy Społecznej dla Dyrektorów OPS/MOPR/PCPR.
- Spotkanie interdyscyplinarne „Potrzeby dzieci i rodzin z rudzkich środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”.
- Motywowanie do zmiany osobę uzależnioną i jej rodzinę.
- Leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od narkotyków.
- Praktyka działania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych w warunkach pandemii.
- Zamówienia publiczne od 1 stycznia 2021 roku.
- Kompendium wiedzy pracownika socjalnego.
- Konferencja „Polska Szczęśliwych Rodzin”.
- Webinarium „Zamykanie projektów RPO WSL”.

Szkolenia, na które kierowani są pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej obejmują szeroki zakres zagadnień merytorycznie adekwatny do wykonywanych działań oraz poszerzają już posiadaną wiedzę i podnoszą kwalifikacje uczestniczących w nich osób. Poszerzanie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy ma bezpośrednie przełożenie na przekazywanie zdobytej wiedzy innym pracownikom Ośrodka wykonującym poszczególne zadania.

W 2020 roku z uwagi na obostrzenia sanitarno - epidemiologiczne wprowadzone w związku z epidemią COVID - 19 część szkoleń odbywała się w formie online.

VII. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z ZAPOBIEGANIEM ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ COVID - 19

W marcu 2020 roku po ogłoszeniu stanu epidemii, bezzwłocznie podjęto odpowiednie działania dotyczące zabezpieczenia zarówno życia i zdrowia pracowników, jak i klientów Ośrodka, wprowadzając szereg obostrzeń sanitarno - epidemiologicznych pozwalających jednocześnie na utrzymanie ciągłości działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jaką jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Podjęto m.in. następujące działania:

- na bieżąco wydawane są polecenia, zarządzenia i pisma okólne dotyczące działania jednostki w czasie epidemii,
- wprowadzono zdalną formę pracy pracowników MOPS, którzy zostali podzieleni w każdym z Działów/Zespołów/Sekcji na dwie grupy, wykonujące pracę stacjonarną w Ośrodku w systemie naprzemiennym tak, aby poszczególne grupy nie kontaktowały się ze sobą bezpośrednio. Takie działanie pozwala na utrzymanie ciągłości pracy w sytuacji, gdyby jedna z grup nie może podejmować pracy ze względu na zachorowania. System pracy zdalnej jest na bieżąco dostosowywany do aktualnej sytuacji epidemiologicznej,
- kontrolowane jest przestrzeganie reżimu sanitarnego wśród pracowników,
- zapewnia się pracownikom środki ochrony indywidualnej: maseczki, rękawiczki jednorazowe, przyłbice, kombinezony,
- zapewniania się środki dezynfekcyjne do dezynfekcji powierzchni oraz do dezynfekcji rąk (również w postaci małych pojemników, które pracownik wykonujący pracę w terenie może zabrać ze sobą do miejsca wykonywania zadania), środki te dostępne są w pomieszczeniach biurowych, w toaletach, ale również w miejscach ogólnodostępnych, jak korytarze, z których korzystają i pracownicy, i klienci,
- we wszystkich pomieszczeniach sanitarnych oraz na korytarzach Ośrodka, w widocznych miejscach, umieszczono instrukcje o prawidłowym myciu i dezynfekcji rąk oraz o prawidłowym nakładaniu i zdejmowaniu rękawiczek i maseczek,
- wyznaczone są i przestrzegane przerwy techniczne w poszczególnych pomieszczeniach biurowych zajmowanych przez pracowników, na przeprowadzanie codziennej dezynfekcji (pomieszczenia są również wietrzone),
- na bieżąco dezynfekowane są ciągi komunikacyjne oraz inne części wspólne w budynkach Ośrodka, w tym w Lokalnych Punktach Pracowników Socjalnych,
- w porozumieniu z Urzędem Miasta zainstalowano bramkę odkażającą i termometr stacjonarny, z których korzystają zarówno pracownicy jak i klienci MOPS (nie każda instytucja posiada taką formę zabezpieczenia),
- na niektórych stanowiskach (szczególnie tam, gdzie jest bezpośredni kontakt z klientem) zainstalowano płyty z plexi jako ekrany ochronne,

- zakupiono termometry i wprowadzono obowiązkowy codzienny pomiar temperatury u pracowników,
- w listopadzie 2020 roku - w czasie wzrostu zachorowań, umożliwiono pracownikom przeprowadzenie testów wykluczających lub potwierdzających zachorowanie. Z tej możliwości skorzystało 64 pracowników.

Ponadto w dniu 31 sierpnia 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej został objęty kontrolą tematyczną przez Państwową Inspekcję Pracy, która stwierdziła niewystępowanie nieprawidłowości ze strony pracodawcy, wydano 4 decyzje ustne wykonane przez pracodawcę w trakcie kontroli, co oznaczało, że pracodawca należycie chroni zdrowie i życie pracowników.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej od samego początku podejmuje działania zabezpieczające zdrowie i życie pracowników, niejednokrotnie wyprzedzając odgórne zalecenia.

VIII. PLAN POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2021 ROK

1. Realizacja świadczeń z zakresu pomocy społecznej uzależniona jest od przyznanych środków finansowych. W planie budżetu na 2021 rok zabezpieczono przede wszystkim środki na realizację programów „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 oraz gminnego programu ostonowego „Pomoc miasta w zakresie dożywiania na lata 2019-2023.” Gmina zobowiązana jest do zabezpieczenia 40% kosztów tego zadania. W przypadku zasiłków celowych zabezpieczono środki na dofinansowanie ogrzania mieszkania, odzieży i obuwia oraz na realizację gminnych programów ostonowych z zakresu pomocy społecznej, dlatego realizacja tych zadań w 2020 r. nastąpi w ramach zagwarantowanych w budżecie środków.
2. Stosownie do rozeznaczonych potrzeb udziela się świadczeń, w formie zasiłków okresowych, które są finansowane z budżetu państwa w wysokości 50% różnicy między dochodem osoby czy rodziny a kryterium dochodowym oraz zasiłków stałych, które w całości finansowane są z budżetu państwa. Środki te zostały zawarte w budżecie na 2021r., jednak w przypadku zmian związanych ze wzrostem lub zmniejszeniem potrzeb mogą one być weryfikowane w trakcie roku.
3. Wykaz potrzeb w związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny zawarty jest w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.
4. Wykaz potrzeb w zakresie pieczy zastępczej zawarty jest w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.
5. Z roku na rok zwiększa się liczba osób - mieszkańców Rudy Śląskiej, które ze względu na wiek, stan zdrowia wymagają pomocy całodobowej w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej. Wzrost liczby osób na „nowych zasadach” wymagających tej formy pomocy, wzrastające koszty utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej z roku na rok wymagają większych środków samorządowych niezbędnych do realizacji zadania. Ponadto z uwagi na znacznie pogarszający się stan zdrowia psychicznego naszych mieszkańców, w szczególności mężczyzn, konieczne jest zabezpieczenia ich w dps odpowiedniego typu znajdujących się poza terenem Miasta, co w konsekwencji powoduje wzrost wydatków Miasta na to zadanie.
6. Prace społecznie użyteczne są w Ośrodku sprawdzoną formą aktywizacji osób bezrobotnych. Ta forma pracy z klientem jest istotnym elementem pracy socjalnej, a prace społecznie są ważnym narzędziem w aktywizacji społeczno - zawodowej klienta pomocy społecznej. Ta forma działania nie ma na celu tylko aspektów zawodowych, ale pozwala na naukę dyscypliny, obowiązkowości, zapobiega demoralizacji i wykluczeniu społecznemu. W aktualnych przepisach pomocy społecznej brakuje obowiązkowego narzędzia aktywizacji społeczno - zawodowej, które dawałyby możliwości aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej bez generowania dodatkowych kosztów dla Ośrodka.

7. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej dotyczące osób bezdomnych spowodowały, że osoby, które posiadają dochód wyższy niż ustawowe kryterium, nie płacą nic za pobyt w noclegowni. Taka sytuacja wpływa demoralizująco na osoby bezdomne, nie motywuje do zmiany swojej sytuacji życiowej ani do wzmacniania poczucia odpowiedzialności za swoje życie. Ponadto zmiany w przepisach spowodowały, że pobyt w ogrzewalni czy noclegowni nie wymaga wydania decyzji administracyjnych co z kolei powoduje brak możliwości wpływu pracownika socjalnego na osobę bezdomną i niemożność skutecznej pomocy tym osobom. Wskazany jest powrót do skierowań do noclegowni w formie decyzji administracyjnych. Taki stan prawny funkcjonuje już od kilku lat.
8. Środki na wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia „Za życiem” pozyskujemy w całości z budżetu państwa. Pomoc materialna dla uczniów natomiast finansowana jest w 80% z budżetu państwa, a pozostałe 20% finansowania stanowią środki własne gminy. Podkreślić należy, że środki te nie są wykorzystywane w 100%, gdyż w ostatnich latach zauważyć można znaczny spadek zainteresowania pomocą materialną uczniów, a ponadto osoby, które są uprawnione do stypendium szkolnego zarówno w pierwszym, jak i drugim okresie stypendialnym ubiegłego roku szkolnego, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej świadczenie. W tych przypadkach, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego, świadczenie to nie zostało wypłacone w pełnej wysokości. Dlatego też, po zakończeniu roku szkolnego, niewykorzystana kwota stypendium szkolnego zostaje uchylona.
9. Wyzwaniem przy realizacji powierzonych zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i pomocy materialnej uczniom jest rozpoczynający się każdego roku nowy okres zasiłkowy/szkolny. W tym czasie niezbędna jest praca w godzinach nadliczbowych, aby zachować przewidziane w ustawach terminy wydawania decyzji oraz płynność wypłat świadczeń rodzinnych oraz świadczeń pomocy materialnej uczniom.
10. Środki wydatkowane na wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego pozyskujemy w całości z Budżetu Państwa. Ponadto część dokonanych przez dłużników alimentacyjnych zwrotów stanowi dochód naszej gminy i przekazywana jest na pokrycie części podejmowanych przez Dział Świadczeń Alimentacyjnych działań. W roku 2020 była to kwota 330 305,05 złotych. Szczególnym wyzwaniem w systemie pracy działu jest zapewnienie terminowego ustalania prawa do świadczeń, zgodnego z ustawowymi wymogami. Wiąże się to, szczególnie w okresie zakończenia jednego okresu i rozpoczęcia następnego okresu świadczeniowego z potrzebą wzmożenia pracy i zintensyfikowania działań, co wymaga podejmowania pracy w godzinach nadliczbowych lub w soboty.

11. Stałą koniecznością jest podnoszenie poziomu wiedzy pracowników poprzez lekturę doktryny i orzecznictwa, co związane jest z koniecznością zakupu stosownej literatury przedmiotu, a szczególnie komentarzy tematycznych, zbiorów orzecznictwa itd. Główne potrzeby szkoleniowe to tematyka związana z: postępowaniem administracyjnym, ustawą o świadczeniach rodzinnych, zagadnień związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami i windykacją, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu cywilnego, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.